

ZÁPAS

O DUŠI 99

Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!

LEDEN 2009

V lednu 2009 začíná vysílat Radio 7 v Banské Bystrici
na frekvenci FM 107,7 ve spolupráci TWR a HCJB Global

2 ZÁPAS O DUŠI

*Sola Scriptura – Jedině Písmo
Solus Christus – Jedině Kristus*

*Sola Gratia – Jedině Milostí
Sola Fide – Jedině Vírou
Soli Deo Gloria – Jedině Bohu Sláva*

OBSAH

Novoroční a výroční výzvy	2
Netřeba více důkazů	3
Ohrožená reformace Církev“	8
ve vybraných vyznáních	
16. století	11
Studna svobody	14
Den v Senátu	19
Úspěch stojí mnoho	20
Čeká nás totalita?	21
Ekonomika a náboženství	26
Podřízenost autoritám	28
Učení, ve kterých jsem chyboval	31
Zjevení víry	35
Zhoubné účinky desátek	37
Napsali jste nám	46
Jak hospodaříme	47

NOVOROČNÍ A VÝROČNÍ VÝZVY

Když jsme v roce 1989 vydali první číslo Zápasu o duši, ani ve snu nás nepadlo, že časopis bude sloužit více než dvacet let a že se dočkáme 100. výtisku.

Po našem návratu v r. 1992 do tehdejšího Československa jsme nechápali, proč jsme se nastěhovali právě do Luhačovic. Dnes vidíme, že nás Pán připravoval na věci, o kterých jsme snili

ještě v Indonésii a Ekvádoru. Z Luhačovic jsme navázali řadu osobních kontaktů, které způsobily, že Zápas o duši začal vycházet několik let i ve slovenském překladu. Dnes můžeme s radostí říci, že počet čtenářů sice na Slovensku v české verzi poklesl, ale byli jsme u zrodu dalších dvou slovenských časopisů – „Zmena a rásť“ a nejnovějšího „SOLAS“:

Hlásiaceho sa k reformačnému odkazu piatich „sola“. Je kristocentrický a zároveň otvorený autorom i čitateľom z rôznych denominácií.

Za ta léta jsme navázali mnoho vzácných kontaktů a osobních přátelství. Naše spolupráce (Hlas And a Dobrá novina) s TWR začala v roce 1986 a pokračuje dodnes. Boží ruka a koordinace je úžasná. Vzniklo satelitní vysílání Radia 7 a jen díky tomu se naše společná služba mohla posunout o další mílový krok vpřed. Rozhlasová spolupráce, překlady a příprava pořadů pro vysílání Radia Lumen nakonec vedla k udělení FM frekvence 107.7 Rádiu 7 v Banskej Bystrici. Děkujeme Pánu, že máme na Slovensku silné zázemí a jsme nekonečně vděční, že se můžeme společně podílet na službě pro slávu našeho Pána a Spasitele. Těšíme se, že se mnozí další spolupracovníci z minulosti a místní sbory do této rozhlasové práce zapojí. Modlíme se, aby Rádio 7 – FM 107.7 byla první z mnoha dalších udělených licencí, aby spolupráce HCJB Global a TWR v Brně i Bratislavě byla i nadále oslavou Božího působení.

Vyjádřit poděkování všem věrným obětavým spolupracovníkům a dobrovolníkům je na místě. Patří především: vedení a všem spolupracovníkům TWR CZ a SK, dále manželům Zavilovým,

<http://www.reformace.cz> nebo <http://www.hcjb.cz>

Dagmar Kukučkové, Milanu Hudecovi, Janu Šichulovi, Marianu Sedláčkovi, čtenářům časopisu Zápas o duši, posluchačům TWR a Rádia Lumen. Tímto vyjadřujeme vděčnost sborům a jednotlivcům u nás a především v USA, kteří naši službu finančně podporují a modlí se za ni. Děkujeme všem dobrovolníkům, spoluautorům, překladatelům, čtenářům i posluchačům za modlitby, slova povzbuzení a finanční obětavost. Ještě nejsme v cíli, ale máme za sebou dlouhou společnou cestu. Od příštího roku a 100. výročního vydání začne pracovat nová redakční rada. My dva, Pavel a Klára, zůstáváme jejími členy. Těšíme se, že časopis bude stejně čtivý a „nabitý“, aby oslovil ty, kteří se s ním ještě nesetkali. Pomůžete nám rozšířit řady čtenářů? Jak? Nejjednodušší cesta je, že časopis doporučíte a předáte starší čísla svým známým. Často nám noví čtenáři píšou, že o něm nikdy dříve neslyšeli. Společnými silami můžeme sloužit těm, kteří ještě neslyšeli: Vy jste naší živou reklamou.

P.S.

* **Milí Steigerovci,**

dnes mi pán Bešenda priniesol balík. Ďakujem! Pripravím na podpis darovaciu zmluvu a pošlem Vám na podpis. Čo sa týka vysielача, dostali sme písomný súhlas Letiska Sliach k stavbe, stále však čakáme na formálny podpis letec. úradu. Sviatky to veľmi zdržia. Všetci úradníci sú už na dovolenkách. Máme zakúpené všetky komponenty pre vysielач. V Januári chceme začať skúšobné vysielanie.

Prajem Vám požehnané a pokojné sviatky a veľmi ďakujem za spoluprácu počas celého uplynulého roka. Bol to veľmi náročný rok, dramatický na nečakané zvraty ... Som vďačný Bohu, že ma s nami tolko trpezlivosti.

*Vo viere v Božie vedenie pozdravuje,
Milan Hudec*

– Pavel a Klára Steigerovi –
a vaše redakce

NETŘEBA VÍCE DŮKAZŮ

◆ *Řekl mu: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“*

(Lukáš 16, 31)

Žádný člověk, který má Bibli, nemůže říct, že v Pána Ježíše nevěří kvůli nedostatku důkazů. Nedostatek důkazů není příčina vzdalování se člověka od trůnu milosti. Pokud přidáme důkaz k důkazu, výstrahu k výstraze, sotva to pohne srdcem plným hříchu. Ono totiž zůstává obyčejně zcela chladné – nezná pravé pokání ani upřímné modlitby. Náš text prohlašuje: *Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.*

A přece si mnozí lidé myslí, že by jim k opravdovému uvěření v Ježíše Krista pomohlo, kdyby se alespoň jeden přítel kvůli nim vrátil z mrtvých a dosvědčil pravdu Božího slova. Jiní tvrdí, že by se stali následovníky Krista, kdyby žili v čase divů, v čase apoštolů. Říkají: *„Dej nám více důkazů.“* Dodačných důkazů na podporu křesťanství však není třeba. Stačí pozorně a pečlivě prozkoumat ty důkazy, které již máme. Myslí si, že bys uvěřil, kdybys byl očitým svědkem Božích divů? Pak zkoumej Mojžíše a proroky ve světle světových událostí a uvidíš skutečné divy. Může nám posel z mrtvých říci více, než je zjeveno v Bibli Páně? Zkažené srdce, které si neváží Božího slova, by neuvěřilo ani zmrtvýchvstalému svědku. Nekající se člověče, dejme tomu, že by takový svědek přišel k tobě. Copak bys ho hned neodstrčil jako podvodníka?

Lidé mají natolik různé povahy, že důkaz dostačující pro jednoho člověka by u jiného vzbudil pochybnosti. Poněvadž Pán Bůh je nekonečně moudrý, poskytl mnoho různých důkazů. Kromě toho nám však dává jeden důkaz, který se hodí pro všechny. Lidem rozumným a upřímným dostatečně potvrzuje, že křesťanství má jistý základ, totiž Pána Ježíše.

4 ZÁPAS O DUŠI

Někteří lidé nalézají dostatečný důkaz božského původu Bible svaté ve vnitřní povaze Písma, kde každá kniha zjevuje zbožným čtenářům pravdu, útěchu a moudrost, což lidské knihy nedovedou. Jiní pak nalézají posilnění své víry ve svědectvích prvních dějepisců křesťanského věku. Jiní si zase myslí, že zřejmý a vždycky platný důkaz je historické naplnění biblických proroctví, kdy skutečné události potvrzují pravdu Božího slova v Bibli.

Tyto rozličné druhy důkazů jsou, abych tak řekl, samostatné a na sobě nezávislé. Tvoří síť, které křesťanští rybáři mají táhnout přes Jordán duchovní lhotejnosti a beznáboženství. Tento Jordán nese na hladině své hříšníky až do mrtvého moře nevěry. Tyto síť je třeba vrhnout, aby lidé, kteří se vyhnou první síti, byli zadrženi sítí druhou nebo třetí.

Náš text zahrnuje ve slovech „Mojžíše a Proroky“ velkou část Písma svatého. Pisatelé té části náleželi k nejrozličnějším společenským třídám lidí a lišili se také svými schopnostmi. Byli mezi nimi: patriarchové, králové, kněží a pastýři. Hlas proroctví povstal při pádu člověka (Gn 3, 15), a ačkoli tu a tam nebyl slyšet, přece nezanikl, dokud se milý apoštol Jan neodebral na věčnost. On nám zanechal poslední proroctví, své Zjevení. Proroctví nesou na sobě otisk a původ božský. Uplynuly tisíce let, než byla vyslovena všechna biblická proroctví. Obsahují mnoho částí, avšak ve všech podrobnostech se shodují a směřují k jednomu cíli. Sbíhají se v jednu slavnou pravdu – Pána Ježíše a Jeho vykoupení hříšných. Mnohé předpovědi se naplnily, ještě když náš Spasitel chodil a učil na zemi. O co více naplněných proroctví máme dnes, kdy dílo vykoupení je již dokonáno. Je jisté, že kdo se nyní staví proti Duchu svatému při čtení Mojžíše a Proroků, nebude poslouchat, *ani kdyby někdo vstal z mrtvých*. Pojďme se ale podívat na několik proroctví a na jejich naplnění.

I. Zvažme proroctví, která se týkají Pána Ježíše a jsou v něm naplněna.

Téměř každá kniha ve Starém zákoně (prvním dílu Bible svaté) se zmiňuje o životě, utrpení, smrti a vzkříšení Pána Ježíše. Pečlivé uvažování nad mesiášskými proroctvími nám odhaluje podrobnou zprávu o Kristově narození a životě. Tato proroctví byla vyslovována o staletí dříve, než se náš Spasitel narodil v Betlémě. Zmíním se tedy o několika takových proroctvích:

Prorok Daniel prorokuje, že Mesiáš přijde asi 490 let po rozkazu, aby židé znovu vystavěli Jeruzalém.

Prorok Micheáš praví:

◆ *A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je odpradáвна, ode dnů věčných.*

(Micheáš 5, 1)

Proroctví o Janu Křtiteli, předchůdci Pána Ježíše, bylo vysloveno o staletí dříve, než lidé slyšeli jeho hlas volající na poušti, jak čteme u Izajáše 40,3 a u Matouše 3,3:

◆ *To je ten, o němž je řečeno ústy proroka Izajáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnajte mu stezky“.*

Starý zákon, první díl Bible svaté, se též zmiňuje o útěku Ježíšovy rodiny do Egypta, o jeho dětství v Nazaretu, o jeho vjezdu do Jeruzaléma, o jeho způsoby učení, a o jeho horlení pro Boží dům v Jeruzalémě. Starý zákon se také zmiňuje o dívech našeho Spasitele, o ceně, kterou Jidáš žádal za zradu, též o utrpení Pána Ježíše při výslechu i o jeho ranách a bití. Ano, milí přátelé, ve Starém zákoně slyšení o proboděných rukách a nohách, o kopí, které ranilo jeho bok, o posměšcích zástupů, o losování o jeho oděvu, a jeho zvolání při posledním smrtelném zápase na kříži. Starý zákon se zmiňuje o Kristově hrobě, o jeho vzkříšení a nanebevstoupení. Nezapomeňte, že tato proroctví (nyní patřící do historie) byla vyslovena

ZÁPAS O DUŠI 5

o staletí dříve, než se Pán narodil v lidském těle.

Kde můžeme najít něco podobného prorockému dějepisu Pána Ježíše? Tento prorocký dějepis Krista nebyl napsán jedním člověkem, nýbrž mnoha Božími muži, kteří žili v nejstarších i novějších dobách, takže mezi jejich životy uplynuly sta i tisíce let. Není třeba, abych vám říkal, že kromě Pána Ježíše žádná osoba nikdy neprožila období, v němž by se udála aspoň desetina popsaných událostí. V Kristově prorockém dějepise jsou zvláštní a nepravděpodobné údaje, a přece víme, že se všechno vyplnilo.

II. Od těchto úžasných proroctví, která se doslovně vyplnila za života našeho Spasitele, se obraťme k tichým pustinám, kde pyšně stál a mocně vládl Babylón a Týr. Neslyšíme snad dnes z těchto pustin zřetelný hlas: *Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých?*

Co do velikosti a velkoleposti se nemůže se starodávným Babylónem srovnávat žádné město. Babylónské hradby nešlo obejít za méně než dvacet hodin. Město Babylón bývalo proslavené obchodem, krásnými zahradami, chrámy, jezery a paláci. A vítězem nad tímto pyšným městem se stal Kýros. Prorok Izajáš, přinejmenším sto padesát let před narozením Kýra, předpověděl, jaký bude život a skutky tohoto vojevůdce (Iz 44, 28; 45, 1 a násl.). Pána Boha velmi pohoršovala pýcha a bezbožnost Babylóna, a proto jeho hradby padly. Úpadek Babylóna začal v oné památné noci, kdy bezbožný král Belšasar přinesl zlaté nádoby, které sebral v jeruzalémském Božím chrámu. Urážel tak pravého Boha, jak čteme u Daniele 5,1-5 a 25-28:

◆ *Král Belšasar vystrojil velikou hostinu svým tisíci hodnostářům a před těmito tisíci pil víno. Při popíjení vína poručil Belšasar přinést zlaté a stříbrné nádoby, které odnesl Nebúkadnesar, jeho otec, z jeruzalém-*

ského chrámu, aby z nich pili král i jeho hodnostáři, jeho ženy i ženiny. Hned tedy přinesli zlaté nádoby odnesené z chrámu, to je z Božího domu v Jeruzalémě, a pili z nich král i jeho hodnostáři, jeho ženy i ženiny. Pili víno a chválili bohy zlaté a stříbrné, bronzové, železné, dřevěné a kamenné. V tu hodinu se ukázaly prsty lidské ruky a něco psaly na omítku zdi královského paláce naproti svícnu. Král viděl zápěstí ruky, která psala ... Toto pak je písmo, které bylo napsáno: „Mené, mené, tekel úparsín“. Toto je výklad těch slov: Mené – Bůh sečetl tvé kralování a ukončil je. Tekel – byl jsi zvážen na vahách a shledán lehký. Peres – tvé království bylo rozlomeno a dáno Médům a Peršanům.

Proroci předpovídali nejenom zničení Babylóna, ale také to, že zůstane navždy zpustošen, jak čteme u Izajáše 13, 19-21 a 14, 23:

◆ *Babylón, skvost mezi královstvími, pyšná okrasa Kaldejců, dopadne jako Sodoma a Gomora, vyvrácené Bohem. Už nikdy nebude osídlen, nebude obydlen po všechna pokolení. Žádný Arab si tam nepostaví stan, pastýři tam nenechají odpočívat stáda, nýbrž divá sběř tam bude odpočívat, v jejich domech bude plno výrů, přebývat tam budou pštrosi, běsové tam budou poskakovat ... Proměním jej v hnízdiště sýčků a ve slatiny, vymetu jej pometlem zkázy, je výrok Hospodina zástupů.*

Tato slova byla vyslovena, když byl Babylón na vrcholu své slávy. Kdyby dnes poslal Bůh proroka, aby mluvil proti Paříži, Londýnu nebo Praze slova, která Izajáš vyslovil proti Babylónu, kdo by uvěřil jeho slovům? Nicméně všechna proroctví proti Babylónu se naplnila. Za času Spasitele byl veliký Babylón sotva vesničkou, a Plinius, který psal v prvním křesťanském století, praví, že Babylón není více než osamělá poušť.

6 ZÁPAS O DUŠI

Ve čtvrtém století byl Babylón a jeho okolí oblíbenou loveckou krajinou perských králů. Mnohá staletí nesídlil ani jeden z nich tam, kde Babylón kdysi stál. Starý Babylón byl přesně podle Izajášova proroctví vymeten pometlem zkázy. Jak doslovně byla vyplněna slova proroků o Babylónu! Kdo může přemýšlet o takovém proroctví a jeho naplnění a nemyslet přitom na tato slova Pána Ježíše z Markova evangelia 13, 31:

◆ *Nebe a země pominou, ale má slova nepomnou.*

A i kdyby Pán Bůh čekal celá staletí na vykonání své pomsty na městě prokletém hříchem, přesto by jistě přišla hodina k vykonání trestu. U Boha je jeden den jako tisíc let a tisíc let jako jeden den (2Pt 3, 8). Je to jen otázka času. V každém případě platí slova u Matouše 5, 18:

◆ *Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane.*

Proroctví o Babylónu jsou pozoruhodná. Neméně pozoruhodná jsou proroctví o Týru. Týr bylo slavné obchodnické město ve Fénicii, které oplývalo velikým bohatstvím. Obyvatelé tohoto města žili rozmařile. Nebyl tam nedostatek všech hříchů, které tak často provázejí přepych a nádheru. Pán Bůh mluvil proti Týru, poněvadž se tam velice rozmohlo modlářství a hřích. U Ezechiele 26, 3-5 čteme:

◆ *Proto praví Panovník Hospodin toto: „Jsem proti tobě, Týre, přivedu na tebe mnohé pronárody, jako když moře přivádí svá vlnobití. Zničí hradby Týru, zboří jeho věže; i prach z něho smetu, učiním jej holou skálou. Staneš se místem v moři, kde se suší síť. Já jsem promluvil, je výrok Panovníka Hospodina, lupem pronárodů se stane.“*

Týr byl tak bohatý a mocný, že král Nebúkadnesar potřeboval 13 let na jeho dobytí. Časem pak vystavěli ostat-

ní obyvatelé nový Týr na ostrově, který byl vzdálen asi 700 metrů od břehu, kde stálo staré město. Toto ostrovní město bylo časem tak veliké, bohaté a mocné, že odporovalo Alexandru Velikému 7 měsíců. Způsob, kterým Alexandr přemohl nový Týr, byl velmi pozoruhodný. Svrhl trosky starého města do moře, aby učinil silniční spojení mezi ostrovem a pevninou. Jak je to zvláštní, když prorok mnoho let předtím řekl:

◆ *... tvé kamení, dříví i prach svrhnu do vod (Ezechiel 26,12).*

Dnes žije v Týru jen několik chudých rodin. Tak se stal Týr památkou spravedlivého Božího rozhorlení i pravdivosti proroctví. Neměli bychom říkat, že pozoruhodný pád Týru se podle proroctví naplnil náhodně. Zboření Týru je zvláštní a jediné svého druhu. V dějinách nenajdeme žádné jiné město, jehož životní běh by se podobal slovům proroka o Týru. Nikdo nemůže říci, že Ezechielova proročká slova byla napsána po pádu Týru, neboť z historie víme, že Starý zákon je starší. Platí to obzvlášť o proroctvích o Kristu, jelikož ta přišla o mnoho staletí dříve než jeho narození.

III. Nakonec zvážíme Ezechielovo proroctví o Egyptu. Žádné pravěké království nebylo mocnější a bohatší než Egypt. V době, kdy toto království bylo velmi slavné, předpovídal prorok Ezechiel, že moc a vliv Egypta bude trvat už jen krátkou dobu. Dále proročoval, že tuto zemi dobudou cizinci, a že z egyptské země nevzejde už žádný kníže. Ezechielovo proroctví o Egyptu je zajímavé a konkrétní. V kapitole 29, 1-3, 8-10 a v kapitole 30,10,12-13 čteme toto:

◆ *V desátém roce, dvanáctého dne desátého měsíce, stalo se ke mně slovo Hospodinovo: Lidský synu, postav se proti faraónovi, králi egyptskému, a prorokuj proti němu i proti celému Egyptu. Mluv: Toto praví Panovník Hospodin: Jsem proti tobě, faraóne, králi egyptský, ohromný draku, který odpočíváš*

ZÁPAS O DUŠI 7

uprostřed svých toků a říkáš: „Ta řeka je má, já jsem si ji udělal“ ... Proto praví Panovník Hospodin toto: „Hle, uvedu na tebe meč a vymýtím z tebe lidi i dobytek. Egyptská země bude zpustošena a obrácena v trosky. I poznají, že já jsem Hospodin. To proto, že faraó řekl: „Ta řeka je má, já jsem si ji udělal“. Chystám se na tebe i na tvé toky. Obrátím egyptskou zemi v naprosté trosky, v zpustošený kraj od Migdólu po Sevénu a až k pomezí kúšskému ... Budou poníženi nežli jiná království a nebudou se už vypínat nad pronárody, ztenčím jejich řady, aby nad pronárody nepanovali ... Toto praví Panovník Hospodin: „Učiním přítrž egyptskému hlučícímu davu skrze Nebúkadnesara, krále babylónského ... Proměním nilská ramena v suchou zemi, vydám tu zemi do rukou zlovolníkům, rukou cizáků zpustoším zemi se vším, co je na ní; já Hospodin jsem promluvil. Toto praví Panovník Hospodin: „Zničím hnusné modly, odklidím z Memfidy bůžky, z egyptské země nevzejde už žádný kníže. Sešlu na egyptskou zemi bázeň.“

Již více než dva tisíce let kralují nad Egyptem cizinci. Tato dlouhá doba podřízenosti a poddanosti je na jedné straně, tedy na straně lidské, velmi podivná, ale na druhé straně, na straně božské prozřetelosti, nikoli. Starodávné egyptské království bylo plné bohatství a vzdělanosti a bylo velmi mocné. Proč muselo být takové království pokořeno? Jenom Bible svatá nám dává dostatečné vysvětlení. V proroctví o Egyptu je ještě jedna pozoruhodná věc. Totiž to, že bude poníženi nežli jiná království a že budou zničeny hnusné modly a bůžkové z Memfidy budou odklizeni. Tato dvě podivná proroctví se skutečně naplnila, což nám dává další pádný důkaz o pravdivosti proroctví.

A nyní, můj nekající příteli, co si myslíš o zmíněných proroctvích a jejich

pozoruhodných vyplněních? Nejsou snad taková proroctví o městech Babylón, Týr, o egyptské zemi a našem Spasiteli velmi důležitá? Už věříš Mojžíšovi a Prorokům nebo požaduješ, pošetilče, další důkazy? Pán Bůh nedá více důkazů, než kolik jich už dal. Máme dost důkazů. Víc už jich není třeba. Vaší povinností je studovat důkazy, které už máte. Proroctví a jejich naplnění, o kterých jsme právě uvažovali, představují jen malou část důkazů o věrohodnosti Božího slova. Avšak stačí, abychom nabyli přesvědčení, že Bible vdechnutá od Pána je hodna naší plné víry, že žádné slovo Bible svatě nepomine, dokud se všechno nenaplní.

A nyní, můj nekající příteli, jak můžeš pohrdat pozváním Pána Ježíše, jak můžeš dovolit, aby tvoje zaprášená Bible vydala svědectví o velikosti tvé lásky k světu, jak můžeš plnit svou duši marností, jak můžeš otravovat svou duši nevírou, jak můžeš ustavičně pít z kalicha rozkoše! Měl bys vědět, že to všechno nemůže změnit jednu velikou věc, totiž to, že rychle putuješ k soudné stolici, jak nás napomíná Pavel:

◆ *Vždyť se všichni musíme ukázat před soudným stolicem Kristovým, aby každý dostal odplatu za to, co činil ve svém životě, ať dobré či zlé (2K 5, 10).*

Zmínovaná proročká slova nám dávají dostatečný důkaz věrohodnosti svatých písem. Pokud jsou slova Bible pravdivá, co vyplyne ze dne soudu? Ti, kteří věřili Mojžíši a Prorokům, kteří milovali z celého srdce evangelium Kristovo, ti budou mít místo na pravici Pána Ježíše, ti budou slyšet jeho povzbudivá slova, která čteme v Matoušovi 25, 34b:

◆ *... Pojd'te, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa.*

Ale ti, kteří nechtěli věřit Mojžíšovi a Prorokům, kteří nechtěli, aby náš Spasitel kraloval nad nimi, jaký rozsudek budou muset vyslechnout? Ve verši 41b téže kapitoly čteme:

8 ZÁPAS O DUŠI

- ◆ ... Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům!

Pokud snad někdo chce další důkazy o pravdivosti křesťanství, ať je hledá v modlitbě, v pravém pokání k Bohu a v živé víře v našeho Pána Ježíše Krista. Existuje ještě jeden vzácný důkaz pro ty, kteří činí vůli Boží, a ten se nachází ve slovech Spasitele, když říká:

- ◆ *Kdo chce činit jeho vůli, pozná, zda je mé učení z Boha (Jan 7, 17).*

Miluješ-li Pána Ježíše z celého srdce, můžeš mít svědectví Ducha svatého, že jsi přenesen ze smrti do života.

Nekající příteli, ty zůstáváš vzdálen od Krista ne proto, že nemáš dostatek důkazů pro pravdu evangelia, ale proto, že si upřímně nepřeješ k Němu hned přijít. Ty víš, že máme spasení jenom v Pánu Ježíši, ty víš, že On žádá celé srdce. Proč nedáš svému Spasiteli celé srdce a vůbec všechno? Boží slovo prohlašuje:

- ◆ *Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezavrhujte svá srdce ve vzdoru!*

Nezapomeňte Pavlova slova:

- ◆ *Co člověk zaseje, to také sklídí.*

Pokud chceme mít místo v nebi u Pána Ježíše, musíme ho zde poslouchat a žít jen pro Něj. Vždyť On sám říká v Lukášově evangeliu 9, 26:

- ◆ *Kdo se stydí za mne a za má slova, za toho se bude stydět Syn člověka, až přijde v slávě své i Otcově a svatých andělů.*

Bible svatá budiž Tvoje heslo, budiž světlem Tvým a pravidlem, před níž pyšné pohanství v prach kleslo;

Ona buď národů vodítkem!

Ptej se jí a poznáš její cenu,

hledej, čítej každodenně v ní;

Ona nese pokolení všemu

zprávu tuto: „Vámť jest spasení!“

– Albert Warren Clark –

„Nepotřebí více důkazů“ je ze souboru kázání s názvem *Cena Duše*, vydaného v Praze roku 1888. Název i text upravil do současné češtiny

– Mgr. Petr Papež –

OHROŽENÁ REFORMACE

Takzvaná „nová reformace“ představuje ve skutečnosti záměnu Božích cílů za lidské! Hlavním cílem reformace bylo očistění Kristovy církve ode všech lidských dodatků a příkazů a návrat k Božímu slovu. A protože právě Boží slovo nám slouží k tomu, abychom dokázali rozlišit, co je světské, resp. lidské, a co je Boží, je velmi důležité, abychom měli přístup k Slovu Božímu. Kromě rozpoznání lidského a Božího učení je pro nás slovo Boží, požehnané Duchem svatým, také hlavní duchovní stravou, která nám umožňuje zachovat věrnost Bohu při práci na Boží vinici.

V souvislosti s první reformací, která nám umožnila tento přístup k Božímu slovu, je dnes třeba věnovat velkou pozornost některým vyjádřením, která mluví o tzv. druhé reformaci. Tyto hlasy se ozývají především z USA, kde tuto koncepci prosazuje skupina tzv. neo-evangelikálů, mezi něž patří např. pastoři marketingově orientovaných sborů, jako je Bill Hybels z Willow Creek, Rick Warren ze Saddleback California Church, J.I. Packer a další. Co má být cílem a obsahem druhé reformace, naznačuje Rick Warren ve svém vyjádření z 15. května 2005:

První reformace byla o víře; tato (druhá reformace) bude o jednání. První reformace byla o vyznání, a myslím, že tato bude o skutcích. První reformace ve skutečnosti rozdělila křesťany na desítky a stovky různých částí. Myslím, že tato (reformace) je ve skutečnosti znovu spojí.⁽¹⁾

Už na první pohled je zřejmé, že popis „druhé reformace“ má jenom velmi málo společného s reformací první a že klade důraz na úplně jiné věci. Pakliže mluvíme o dobrých (správných) základech víry, je to pro křesťana to nejdůležitější. Odpovídající jednání je jednou z věcí (ovocem), kterou taková víra postupně přinese. Jestliže však mluvíme o jednání obecně a na prvním mís-

ZÁPAS O DUŠI 9

tě, potom, po získání některých informací, jak zmiňované marketingové sbory fungují, se obávám, že se zde nemluví o tom, že tuto změnu přinese Boží slovo, ale spíš psychologie (lidské učení), která se v těchto sborech využívá takřka ve všech oblastech. Jako příklad synkretismu – mísení lidského učení a Božího slova je možné uvést citát z knihy G. A. Pritcharda, který tuto studii napsal na základě svých poznatků získaných ve sboru Willow Creek:

Je ironií, že zatímco (pastor) Bill Hybels evangelizuje lidi ze světa ke křesťanství, zároveň „evangelizuje“ křesťany zpátky ke světu. Zatímco 10 % nových návštěvníků (nevěřící Harry z knihy Lee Strobel) se posouvá blíž ke křesťanství, 90 % křesťanů ve sboru se posouvá více k psychologii a ke světu.⁽²⁾

Podobně je tomu také v knihách Ricka Warrena, *Život (Církev)* s jasným cílem (Proč jsme vůbec tady a Cílevědomá církev – pozn. red.), které jsou kritizované především pro účelové používání Bible, kterou autor používá na podporu svých (populární psychologii ovlivněných) názorů. Cílem je tady uspokojení lidských potřeb a tužeb, kde představitelé těchto hnutí věří, že potom budou lidé ochotnější k přijetí evangelia. Tento postup však nemá žádnou podporu v Bibli, ale spíš je v protikladu k tomu, co říká Boží slovo. Výstižně hodnotí knihu *Život* s jasným cílem pastor Matt Costella z Fundamental Bible Church:

Warren často chybně interpretuje Boží slovo, aby podpořil vlastní názory, spojuje nedůvěryhodné humanistické psychologické principy s biblickými pravdami, minimalizuje důležitost zkoumání učení (Božího slova), považuje svatost a biblické oddělení se od světa za méně důležité než lásku a jednotu, odvolává se na nepřátele víry jako na ty, kdo se kladně podílejí na správném určení duchovní cesty a propaguje svůj vlastní cílem řízený program. ... Když křesťanský vedoucí mini-

malizuje důležitost učení a důkladnost interpretace Bible, může použít Bibli k vyjádření čehokoliv, co chce říct. V takovém případě nikdo nemůže vznést argumenty ani pro, ani proti, prostě proto, že interpretace se stala relativní a bezvýznamnou.⁽³⁾

Tento zavádějící přístup k interpretaci Božího slova potvrzuje také další citát z knihy Ricka Warrena, který je možné uvést jako odstrašující příklad „návodu na (ne)řešení konfliktů“ a relativizace významu Slova Božího:

Spor je obvykle znakem toho, že se naše pozornost přesunula k méně důležitým záležitostem, které Bible nazývá spornými.

Vhodně tento výrok okomentoval James Sundquist, zakladatel biblického kněžského úřadu Rock Salt Publishing:

Povězte to dr. Lutherovi, který napsal 95 tezí, v nichž se jádro sporu točilo kolem těch nejdůležitějších otázek.⁽⁴⁾

Ve druhé části se autor citátu o druhé reformaci zmiňuje o skutcích. Jako evangelíci víme, že jsme spaseni skrze víru a že věřící člověk koná skutky jako ovoce své víry. Velmi dobře to ve svém díle vyznává Kristína Royová, když klade důraz na vnitřní proměnu člověka skrze přijetí Kristových zásluh a s důrazem na poslušnost Kristu v posvěceném životě. Nemluvila jenom o humanitě nebo o podobném všeobecném ideálu, ale názorným způsobem ukázala, k jaké obnově vede víra v Krista a v jakých rovinách se uskutečňuje.⁽⁵⁾ Byl to právě dr. Martin Luther, který kritizoval tehdejší církev za to, že slibuje hříšníkům odpuštění skrze lidské skutky.

Dnešní marketingové sbory však nemají k podobné praxi daleko. Jak už bylo zmíněno dříve, Boží slovo se tu míchá se světským učením a minimalizuje se důležitost učení, což mimo jiné potvrzuje také citát Ricka Warrena z knihy „Proč jsme vůbec tady“:

Poslední věc, kterou dnes mnozí věřící potřebují, je návštěva dalšího biblického studia. Vědí totiž mno-

10 ZÁPAS O DUŠI

---

hem víc, než ve skutečnosti používají.

To je ve zjevném kontrastu s přístupem k Božimu slovu, jak ho známe například u Kristíny Royové. Předtím, než vyšla Bible ve slovenštině, tak už jí 49 krát přečetla v kralickém vydání. A jaký užitek to přineslo do jejího života a do životů lidí kolem ní, kolik požehnání od ní mnozí lidé přijali, to víme všichni. Zanedbání této duchovní stravy a útěk k lidským, jakkoliv dobře míněným skutkům, může mít hroznivé následky a to jak pro duchovní život toho kdo pomáhá, tak pro toho, komu je pomáháno.

- ◆ *Může vést slepý slepého? Nespádnou oba do jámy? (Lukáš 6, 39).*

Oč méně se vedoucí těchto hnutí spoléhají na Boží slovo, o to více propagují a využívají světské metody manažerského řízení a marketingu známé z komerčních firem. Využívají je jak na prosazování vlastních názorů, tak na řízení lidí a organizací. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že tyto metody často nejsou v souladu s Božím slovem a že lidé jsou ve firmách pouze jedním ze zdrojů (finanční, materiální a lidské zdroje), které slouží k naplňování pozemských cílů – obvykle se jedná o vytváření zisku. Smysl církve je však jiný – záchrana hříšného člověka skrze zvěstování evangelia. Tato záměna Božích cílů za lidské (cíle a metody) může být pro církev velmi nebezpečná.

Podobně je to při organizaci charitativních akcí, kde je určitě řada dobrých věcí, když se pomáhá chudým nebo nemocným, ale nesmíme zapomenout na to, že prvořadým úkolem církve je zvěstování evangelia, a to v čistotě a v pravdě. Součástí každé dobře fungující církve je také diakonská služba, ale bez zvěsti evangelia se taková služba stává stejnou jakou poskytují světské organizace, které se starají jenom o tělo a o hmotné zabezpečení a ne o duši člověka (jako příklad poslouží uzdravení ochrnutého člověka v Mt 9,2-8).

Po této úvaze je na místě otázka, co je vlastně tím pojítkem, které spojí to, co první reformace rozdělila. Podle úvodního citátu jde o jednání a skutky. Pouhá změna chování se však zdá být velmi povrchní a skutky bez správných základů víry z hlediska spasení nic neznamenají. Pokud se však nejedná o věcně podloženou změnu, je na místě varování před návratem před reformací, i když v novém kabátě. Toto varování potvrzují také citáty neoevangelikálů J.I. Packera a Richarda Neuhausa, kteří jsou zapojeni do hnutí Evangelicals and Catholics Together (ECT, Evangelíci a katolíci společně), kde v jedné knize z roku 1997 Richard Neuhaus uvádí:

Na konci 20. století není rozdělení kvůli evangelium nevyhnutelné, je to neospravedlnitelné.⁽⁶⁾

Tento citát už další komentář nepotřebuje, neboť směřování tohoto hnutí se zdá být jasné ...

Právě pronikání lidského učení a jeho směšování s Božím slovem – ať již se jednalo o lidské příkazy zákoníků a farizeů, o zavádějící podání evangelia a praxi církve v době před reformací, nebo o dnešní synkretismus neoevangelikálů – je třeba i dnes, stejně jako tomu bylo před 2000 nebo 500 lety, jasně odmítnout a věrně se držet Božího slova, které je neměnné a stále platné. Nesmíme podlehnout světskému mámení v podobě humanismu, módního relativismu a falešné sentimentální lásky, která slibuje ráj na zemi, když se církev spojí ve viditelné jednotě (na úkor Božího slova). Je to právě Boží Slovo, které nám umožňuje rozeznat falešné učení, a které jedině má moc zachránit hříšného člověka. Kéž nám náš Pán Ježíš Kristus pomůže, abychom dokázali zůstat věrní a bojovat dobrý boj víry tak, jako tomu bylo také v době reformace.

Odkazy na použité články na požádání zašle redakce.

Překlad ze slovenštiny zasláno do redakce.

CÍRKEV VE VYBRANÝCH VY- ZNÁNÍCH 16. STOLETÍ

(Srovnávací téma)

V této studii se zaměříme na čtyři křesťanská vyznání víry, konfese a zaměříme se pouze na jedinou věc z nich, totiž na to, co tyto konfese učí o církvi. Následně se pokusíme porovnat, jak se s tímto tématem tyto konfese vypořádávají, a také si ukážeme, co se z nich můžeme naučit také my, křesťané ve 21. století. Jedná se o 4 křesťanské konfese, které vznikly v době reformace, v 16. století, vyznání, která byla sepsána v rozmezí 50 let. Podívejme se tedy nejprve na jednotlivá vyznání (níže jsou za sebou seřazená chronologicky), stručně shrňme, co nám vypovídají o církvi a pokusme se vzájemně porovnat tato vyznání v otázce církve. Podívejme se v čem se shodují, v čem se liší a v obou případech se pokusíme nalézt odpověď na to, proč tomu je, co vedlo autory jednotlivých vyznání ke shodným nebo naopak rozdílným prohlášením.

1. Augsburské vyznání

Toto vyznání bylo sepsáno na obranu evangelických stavů v německých zemích v roce 1530. Hlavním důvodem sepsání bylo nařčení z falešného učení. Vše, co se týkalo církve, je shrnuto do dvou celkem krátkých odstavců.

Podle tohoto vyznání je církev shromážděním svatých, v němž se evangelium čistě učí a svátosti se náležitě vysluhují. K jednotě církve stačí souhlas v učení evangelia a ve vysluhování svátostí. Není nutné, aby byla všude dodržována stejná lidská ustanovení nebo obyčeje a obřady zřízené lidmi. Co se týče svátostí, tak je možné právoplatně užívat i svátosti, které jsou vysluhovány lidmi, kteří mají špatný charakter. Jak svátosti, tak i Slovo jsou účinné, i když je podávají zlí lidé, protože jsou přikázány Kristem, jsou tedy účinné samy o sobě, ale pouze proto, že jsou přímým Kristovým příkazem.

Toto vyznání odsuzuje donatovce (pozn. donatovci učili, že svátosti jsou platné pouze tehdy, pokud jsou vysluhovány člověkem, který nežije v hříchu).

2. Bratrské vyznání

Po příkladu říšských stavů z Augsburku nechali toto vyznání sepsat čeští páni, ochránci staré Jednoty bratrské v roce 1535 a předložili ho králi Ferdinandovi I. Toto vyznání je rozsáhlejší nežli Augsburské a o církvi mluví v celkem patnácti odstavcích.

Církev svatá je zástup vyvolených a povolanych ze všech národů, aby na zemi věrně a vytrvale až do konce sloužili Bohu a potom s ním byli navěky. Základ církve, její podstata a hlava, je Kristus. Díky Jeho zásluhám v milosti a v pravdě získáváme věčný život. Jím a v Něm se církev buduje Duchem svatým, Božím slovem a svátostmi.

Církev je všechno křesťanstvo shromážděné hlasem evangelia a skrze jeden křest v jednotě víry a ve světě se projevuje jako sbor (jednota), kde spolu roste pšenice i koukol.

Bratrské vyznání nepopisuje znaky pravé církve, ale používá pojem čistší církve (ve smyslu jednoty, sboru). Taková církev je tam, kde se Kristus ukřizňovaný v celé své zásluze předkládá a káže. Dále je to místo, kde se zvěstuje evangelium pouze z Písma v čistotě a plnosti, kde se svátosti podle ustanovení Kristova vysluhují, kde se řád a kázeň mocí klíčů Království Božího praktikuje a konečně je to tam, kde lid věrný tomu celému přísluhování Kristovu věrně obcuje a skrze to se spojuje v jednotě víry, lásky a naděje a buduje se v Kristu.

Na základě těchto znamení čistší církve pak bratři doporučují každému křesťanu, aby hledal pravé obecnství Ducha svatého, pravou církev, a do ní se zapojil.

Bratři vyznávají, že jakékoliv křesťanské shromáždění samo není svatou církví obecnou, ale je pouze její částkou.

12 ZÁPAS O DUŠI

V církvi má být řád – každý má plnit svůj úkol podle svého obdarování a hledět si svého. V církvi se musí konat kázeň. Kázeň ovšem nepostihne všechny, ale tajně hříšníky bude soudit Pán na konci věků.

V církvi je podle bratří přítomný antikrist a dělá všechno ke zhoubě církve: především šíří falešné učení, pokouší a svádí ke hříchu, a nakonec je to on, kdo způsobuje a je příčinou pronásledování pravých ctitelů Boha.

Toto vyznání je v člancích o církvi zakončeno citátem (čl. 15) z Matoušova evangelia 24, 10; 12-13:

- ◆ *Tehdy se mnozí pohorší a budou se vzájemně zrazovat a nenávidět jedni druhé, a protože se rozmnoží nepravost, láska mnohých vychladne. Kdo však vytrvá až do konce, ten bude spasen.*

3. Helvetské vyznání

Toto vyznání bylo napsáno v roce 1561 Johnem Bullingerem jako jeho osobní vyznání. Vydáno bylo v roce 1566 jako vyznání reformovaných kazatelů. Bylo vydáno pro falckého kurfiřta Fridricha II. Zbožného, který byl nařčen z falešného učení. Toto vyznání bylo jeho obhajobou a je založeno na Kalvínových Institucích. Vyznání o církvi je zde probráno v 15 odstavcích.

Církev vždy byla a bude. Je to shromáždění věřících, vyvolaných ze světa, obecnství všech svatých – těch, kdo skrze Slovo a Ducha svatého pravdivě poznávají a řádně ctí pravého Boha ve Spasiteli Kristu a kteří posléze mají vírou podíl na všech dobrodincích, která Kristus zdarma poskytl.

Je jenom jedna církev všech dob a na všech místech. Vyznání je konfrontačně postavené a to zvláště proti donatovcům a proti římskokatolické církvi.

Církev je rozčleněna na údy. Je také církev triumfující (už s Kristem) a bojující (na zemi). Církev je částečná – byla jiná za patriarchů a jiná za Mojžíše, jiná je v době Nové smlouvy. Církev je dům Boha živého. Jedině Kristus je hlavou církve.

Zdůrazňuje Kristovo panství a vládu nad církvi a srovnává to s římskokatolickým učením o nadřazenosti papeže. Dále klade důraz na řád, který vyplývá z Kristovy vlády a poukazuje na neřády tehdejší římskokatolické církve.

Toto vyznání rozlišuje pravou církev od falešné. Mezi znamení pravé církve počítá řádné a neporušené kázání Božího slova vedoucí ke Kristu. Dále ukazuje na to, že skutečnou církvi jsou lidé, kteří vzývají jediného pravého Boha v duchu a v pravdě, milují ho a ctí skrze Krista. Takoví lidé hledají jenom Kristovy zásluhy – denně se napravují pokáním, trpělivě nesou kříž a prokazují se láskou k druhým. Mají účast na svátostech.

Mimo církve není spasení. Církev není vázána na znamení pravé církve. Jsou zde i výjimky. Dále toto vyznání učí, že zjevná církev je „smíšeným lidem“, tedy že ne všichni jsou z církve, kdo jsou v církvi.

Jednotu církve vidí ve shodě s pravým učením. Celkový důraz tohoto vyznání směřuje k pravdě, k hledání pravdy, poznání pravdy, k životu v pravdě a z pravdy.

4. České vyznání

Bylo napsáno až v roce 1575 a mělo být vyznáním českých utrakvistů, ačkoliv se na něm podíleli také Bratři. O církvi se toto vyznání zmiňuje v deseti odstavcích.

Církev je viditelné shromáždění věrných a svatých, kteří se drží pouze čistého Kristova učení a řídí se ustanoveními Ježíše Krista ve svazku lásky a podílejí se na jeho tajemství – svátostech.

V církvi je také lid přimíšený, což jsou mrtvé údy církve.

Toto vyznání opět odlišuje pravou a falešnou církev. Mezi znamení pravé církve patří čisté kázání a učení Božího slova, čisté zachovávání svátostí, náležité a čisté zachovávání těch věcí, které evangelium přikazuje, láska k bratřím, kříž a pronásledování a kázeň zjevných hříchů.

Ne vždy jsou tato znamení zjevná a jasná. Také se toto vyznání vymezuje vůči donatovcům (ačkoliv to nedělá jmenovitě), když říká, že pravá církev je tam, kde se káže Slovo a správně usluhují svátosti a to i v případě, že služebník je pokrytec.

Shrnutí

Augsburské vyznání se na rozdíl od ostatních tří, církví takřka vůbec nezabývá. Jako pravděpodobný důvod můžeme nejspíše chápat Lutherovo pojetí církve. Luther byl natolik oslněn ospravedlněním z víry, že všechno ostatní ustupovalo do pozadí. Také je třeba vzít v úvahu záměr tohoto vyznání: bylo obranou učení, jde vlastně o apologetiku, která je soustředěna na ústřední články víry v lutherském pojetí. Téma církve zde zaznívá pravděpodobně proto, aby odlišilo lutherskou reformační církev od hereze donatovců.

Augsburské a helvetské vyznání se distancují od konkrétních skupin (donatovců a římskokatolické církve). Je zde jasný odstup od falešného učení, které je uvedeno do souvislosti s konkrétní skupinou. Obě vyznání jsou ostatně vyznáními konfrontačními – vymezují jasnou dělící čáru mezi tím, co chápou jako správné, a tím, co je špatné. Zároveň jasně ukazují hlavně na praktiky římské církve, a tyto praktiky odsuzují.

Bratrské a české vyznání se varují spojovat falešné věci s konkrétními jmény. Zvláště bratrské vyznání jde v tomto příkladem, když poukazuje na „čistější“ církev, ne na „pravou“ církev.

Bratrské vyznání je v moderním pojmosloví „kongregační“. Chápe církev jako sbor a doporučuje hledat věřícímu konkrétní společenství, kde se projevují znaky čistější církve.

České vyznání má charakteristické znaky bratrské eklesiologie – nejvíce je vidět ve znacích církve, kde je důraz na čistotu, lásku, kázeň a pronásledování.

Bratrské vyznání nese rysy propravené eklesiologie, výběrové eklesiologie. Je z něj patrné, že stará Jednota

bratrská nebyla nikdy (do té doby) většinou církví.

Závěr

Co si můžeme vzít z tohoto srovnání? Mají nám vůbec co dát tato stará vyznání víry? Reformace přinesla konfrontační vyznání víry. Vyznání, která definovala pravdu a lež. Trend dnešní církve je naprosto opačný – jsou zde vyznání a prohlášení, která mají hledat, v čem se můžeme spojit. Vyznání již nedefinují pravdu a lež, protože kdybychom to udělali, potom bychom se už nemohli spojit. Jistě je důležité učení o jednotě církve, ale všimněme si, na čem tuto jednotu stavěli bratři, kteří nás předešli na cestě s Pánem. Ať již se jednalo o luterány nebo reformované, či zda šlo o předvoj světové reformace – České bratry, všude zní stejná písnička: kázání Božího slova a učení pouze na Božím slově postavené.

Pro Luthera byla církev místo, kde se evangelium čistě učí. Čeští šlechtici předložili králi svůj názor na církev, ta byla místem, kde se Kristus ukřižovaný v celé své zásluze předkládá a káže, a kde se evangelium pouze z Písma v čistotě a plnosti zvěstuje.

Bratr Bullinger zařadil mezi nejvýznamnější znaky církve řádné a neporušené kázání Božího slova vedoucí ke Kristu. A také čeští utrakvisté kladou důraz na čisté kázání a učení Božího slova.

Samozřejmě je zde řada dalších znaků, které tato vyznání zdůrazňují, či naopak nezmiňují, ale tento důraz je společnou linií celé (české i světové) reformace. Bez čistého učení Písma totiž nebudou žádné další znaky opravdové církve. Možná pak vyniknou znaky lidského společenství, náboženské organizace či marketingové struktury.

Osobně nejsem velkým zastáncem církevních tradic, ale vím, že je třeba se čas od času podívat ke kořenům. Věřím, že pro současnou českou církev je to zvláště důležité. V době, která nabízí stále širší bázi náboženského ekumenismu (zahrnující „všechny lidi

14 ZÁPAS O DUŠI

---

dobré vůle“), názorové nevyhraněnosti až rozplizlosti, v době, která odmítá Písmo jako skutečný základ učení a života církve, by se mohl návrat k reformačním kořenům učení o církvi stát alarmem, který probudí nové zbožné kazatele čistého Božího slova.

Uvedená vyznání nás vedou k tomu, abychom se nebáli rozlišovat pravdu a lež a měli odvahu nazvat falešné učení falešným. Není nutné jít vždy hned do konfrontace, ale je třeba rozlišovat. Dokonce i to „nejmírnější“ – bratrské – vyznání, i když se vyhýbá přímé konfrontaci, vede k rozlišení. Nechce nechat člověka tápat, ale ukazuje na pravdu. To je to, oč jde v učení o církvi. Není snad církev nazvaná „sloupem a oporou pravdy“? Položme si tedy otázku, zda církev v naší zemi je opravdu tím sloupem, o který se pravda opírá.

– Jaroslav Kernal –

STUDNA SVOBODY

Mají Češi nějaké poslání od Boha? Pokud ano, mají dary k tomu, aby toto poslání mohli naplnit? Co je pravou identitou Čechů? V českém národě zůstávají zasypané studnice požehnání, které vybudovaly generace našich předků. Dnes je čas tyto studnice obnovit podobně jako obnovoval Izák studny svého otce Abrahama. Budeš se na tom podílet i ty?

Listina základních práv a svobod dnes zaručuje svobodu každému občanu České republiky. Stát zaručuje každému svobodu osobní, svobodu pohybu, svobodu myšlení, svědomí i náboženského vyznání. Právo svobodně se sdružovat je zaručeno, stejně jako svoboda projevu. V oblasti náboženského přesvědčení Listina i ústava zajišťuje velkou svobodu: „Každý má právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadů“. Policie, soudy i soud ústavní dbají o to, aby ta-

to práva a svobody mohl každý využívat. Lze říci, že v české historii neměli obyvatelé nikdy tolik svobod jako od roku 1989 – snad s výjimkou první republiky, kdy však země byla zmítaná antisemitismem a mnohými předsudky vůči národnostním menšinám. Po druhé světové válce, za vlády komunistů, byly sice tyto svobody deklarovány, avšak ve skutečnosti nebyly zachovávány. Ve prospěch celku – státu – stála svoboda utlačovat svědomí, přesvědčení, náboženské vyznání i omezovat svobodný projev či sdružování se.

Jedna věc je, co občanům zaručuje zákon, a druhá, zda skutečně svobodní jsou. Od sametové revoluce máme vnější svobodu, ale jsme skutečně svobodní? Po této něžné revoluci se u nás hodně mluvilo a psalo o tom, zda budeme umět s nově nalezenou svobodou zacházet. Existuje totiž jakýsi „syndrom exodu“ nebo jinými slovy druh otroctví, který se projevuje u národů, jež dlouhý čas žily pod nadvládou jiných národů, nebo jimi byly zotročeny. Když Bůh vyvedl Izraelce z egyptského otroctví, byli svobodni. Navenek. Dalších 40 let trvalo Bohu, než Izraelce osvobodil z ducha otroctví, útlaku a mohl jim svěřit zaslíbenou zemi. Ti Židé byli svobodni, ale smýšleli jako otroci. Neuměli žít svobodně, báli se svobodně myslet, svobodně jednat, nést odpovědnost za svůj život a svá rozhodnutí. Báli se Bohu důvěřovat a „pověsit“ se na něj, protože jim to duch otroctví nedovolil. Po-dezírali Boha z toho, že je z Egypta vyvedl jen proto, aby je umožnil na poušti hladý. Jednoduše – Boha měli jen za dalšího faraóna, který nad nimi chce krutě vládnout. Strach, nedůvěra, podezírání, přetvářka, lež, vzpurnost, závist, nepřejícnost i neschopnost nést odpovědnost – to jsou vlastnosti lidu, který žije duchem otroctví. Tento charakter se nezmění změnou politického systému ani ústavním prohlášením.

Český národ žil 300 let pod krušnou nadvládou Habsburků – počítáme-li od prohrané bitvy na Bílé hoře po vznik

ZÁPAS O DUŠI 15

samostatného státu (1620-1918). Bylo to období národnostního i duchovního útlaku. Čechům byla vnucena katolická víra jako jediná správná. Potlačení svého svědomí a přesvědčení vedlo českého člověka k postupné vnitřní proměně. Ze sebevědomého, pevného, zodpovědného Čecha se časem stává nejistý, podezřivý a podlézavý Čech, klíčující mezi zákony, utíkající před osobní odpovědností, uhánějící mezi překážkami za svým osobním prospěchem. Možná inteligentní, možná šikovný a schopný, dobrý voják Švejk, přetvářkou bojující ne za pravdu, ale za vlastní zisk.

Publicista Smetana podává přesný a výstižný popis dnešního českého člověka ve vztahu k hrdinům: „Hrdina v Čechách užije těžkostí mnohonásobně víc než kdekoliv jinde, neboť se proti němu postaví – dřív nebo později – záluďná malichernost a závist. Tahle závist je u nás rubem ... popularity. Hrdý, upřímný a pravdivý člověk je v Čechách lidem trnem v oku. Ať je politik, podnikatel nebo umělec. Demokratické cítění se u nás už od pradávna zvrhlo v jakési rovnostářství, které nesnáší autority, neuznává odpovědnost, všechno rozleptává pochybnostmi a pomluvami. Jako by lidé u nás nevěřili, že velikost je skutečnou velikostí, ušlechtilost ušlechtilostí, pravda pravdou ... A v českém politickém i společenském životě se to tradičně projevuje mimořádnou nesvorností, přímo hašteřivostí a nesnášenlivostí, sobeckým handrkováním, a to i v těch chvílích, kdy by bylo mnohem užitečnější táhnout za jeden provaz ... Dokud se u nás hrdina nepromění v mučedníka, národ není spokojen.“

Jak je vidět, svoboda není dána vnějšími podmínkami. Je možné žít v ideálních podmínkách ke svobodě a přitom být otrokem a naopak je možné být otrokem a přitom žít svobodně. Vždyť apoštol Pavel napsal:

- ◆ *Koho Pán povolal jako otroka, má v Pánu svobodu. Koho Pán povolal*

jako svobodného, je v poddanství Kristově (1K 7, 22).

O jaké svobodě se zde mluví? Jaká svoboda může být uprostřed otroctví? Existuje snad nějaká svoboda ducha – vnitřního člověka? Pakliže ano, jak se projevuje? Žili v Čechách lidé takto svobodní? Jistě že ano! Byli to naši otcové, kteří pili ze studny svobody a osvobodili České království z nadvlády hříchů.

Mistr Jan Hus dozajista rozuměl svobodě jinak než my nyní. Ano, Hus bojoval za svobodu svědomí, ale jaksí nepřímou tím, že absolutně nadřadil zákon Boží – Bibli – řádům a zákonům církve i světské moci. Ale jakápak to byla svoboda, když vzápětí zavázal věřícího odpovědností vůči Bohu a Jeho řádu. Jenže právě v tom viděl Hus skutečnou svobodu – člověk je osvobozen z falešných závazků lidem a církví, aby mohl svobodně sloužit Bohu dle svého svědomí a poznání. Hus byl přesvědčen, že zachovávání Božích příkazů člověka neomezuje v dobrém, ale naopak naplňuje ho radostí, pokojem, poskytuje mu identitu, smysl i bezpečí. Vždyť právě proto byl člověk stvořen, aby žil s Bohem ve vztahu lásky a poslušnosti. Hus zápasí za svobodu slova tím, že káže Čechům pravdu v jejich vlastním jazyce. Vystupuje na obhajobu rovnosti lidí tím, že podává kalich krve Kristovy i laikům, ač to bylo tehdy výsadou jen kněží. Milý Jan tím především sleduje naplnit Boží slovo. Svobodu myšlení zastává Hus tím, že podporuje, aby lidé sami četli Bibli a přemýšleli o tom co čtou a nepřijímali slepě co se jim z kazatelen předkládá, ale sami to srovnávali s Písmem a rozsuzovali pravdu od lži. Také se staví se za svobodu shromažďovací, když je mu zakázáno kázat v Betlémě. Hus si z toho nic nedělá a v práci svobodně pokračuje. Český univerzitní mistr odhodlaně hájí tyto svobody i tváří tvář smrti ve „shromáždění národů“ v Kostnici.

Husova smrt vyvolala v Čechách bouři husitské revoluce. Husité svůj

16 ZÁPAS O DUŠI

program shrnuli do Čtyř pražských artikulů, které předložili na sněmu v Basileji roku 1432 a obhájili je tam. O co jim tedy šlo? O čtyři svobody, totiž:

(1) Aby Slovo Boží bylo po Království českém svobodně a bez překážky kázáno v českém jazyce;

(2) Aby svátost oltářní pod obojí způsobou, totiž chleba a vína, všem věrným křesťanům, jimž hřích smrtelný nepřekáží, svobodně byla podávána;

(3) Aby kněžstvo po světsku nepanovalo (tj., aby kněží světskou mocí neutiskovali poddané, aby jim bylo odňato bohatství a navrátili se k apoštolské prostotě);

(4) Aby všichni hříchové smrtelní a zvláště zjevní a jiní neřádné zákonu Božím odporu byli v každém stavu řádně a rozumně od těch, kterým to přísluší, stavováni a potíráni (to znamená svobodu světské moci trestat zjevné hříchy podle zákona Božího).

Z těchto čtyř bodů je vidět, že si mnozí tehdy cenili duchovní svobody více nežli vnější a že jejich hlavním nepřítelem není papež a katolická strana, ale jejich vlastní hřích. Brzy jim však ze čtyř článků zůstal v praxi pouze jeden – a to kalich. Nakonec se i z něj časem stala pouhá forma a ta tam byla touha po převzácné krvi Kristově, která má moc očistit každý hřích. Český národ se opět ocitl v otroctví ducha, v temnotě.

Různé skupiny, dá se říci sekty, si svoji svobodu hájily. Zrodila se Jednota bratrská, která „utekla“ před „světem“ do Kunvaldu. Více než po svobodě občanské prahla po svobodě od bohatství, moci a násilí. Bratři chtěli mít svobodu žít tichým životem v ústraní podle Ježíšova příkladu a učení. Na obvinění, že svým odtržením se od utrakvistů působí škodu a potupu království, namítají, že jim svědomí nedovoluje, aby si nechali sloužit od zlých kněží, neboť Pán Ježíš řekl, že když slepý vede slepého, oba padnou do jámy. Naléhají na krále, aby jim dal alespoň takovou svobodu jakou mají Židé, v království

trpění. Po smrti Jiřího z Poděbrad měla Jednota víceméně klid, takže se rozvíjela do krásné a ušlechtilé podoby. Zdá se, že dokud Jednota zachovávala vnitřní svobodu od hříchu, dopřával jí Pán prostoru i navenek. A to i bez přispění světské moci a meče. Jakmile Jednota podlehla hříchu a nechala se jím zotročit, přišel vzápětí i útlak vnější. Pán dává půdu k životu tomu, co je z Něj, a každou rostlinu, kterou nezasadil Jeho nebeský Otec, vytrhává i s kořeny. O některých je však již v Novém zákoně psáno, že jich svět nebyl hoden, vydědil je, a oni bloudili po pouštích a horách, skrývali se v jeskyních a roklinách země.

Slabá vláda Jagellonců umožnila velký rozvoj Jednoty bratrské, ale co víc – z Českého království se stala jediná země v Evropě, kde byla (ač nedokonalá) svoboda vyznání a tolerance náboženských věr. Žili zde vedle sebe katolíci, utrakvisté i Jednota bratrská poměrně v pokoji. Do země přicházeli pronásledovaní valdenští a novokřtěnci – ti postupně splývali s Jednotou.

Na přelomu 16. a 17. století začala Jednota vadnout a schnout. Vnější byla dobře zajištěná, měla majetky, ochranu šlechticů, sjednotila se s utrakvisty atd. Duchovně byla vlažná, malátná, srdce bilo pomaleji, ztratila ostrážitost, krev byla otrávená jedem hříchu. Praha v době rudolfínské se stala centrem okultismu v Evropě. Duch okultismu se projevuje silnou touhou po moci a nadvládě a kdokoliv se mu otevře, podlehne jeho otroctví.

K trůnu se dostává Ferdinand II., Češi si volí „vzdorokrále“ Fridricha a bratřím nastává vážné dilema: mohou jít do povstání proti králi nebo ne? Žerotín neváhal dříve vypovědět poslušnost Rudolfovi II. a zvolit na Moravě za krále Matyáše. Nyní váhá. Jiný bratrský pán Budovec zachoval Rudolfovi věrnost, vymohl na něm majestát, zaručující bratřím svobodu a rovnost dokonce i s katolíky. Nyní volá do zbraně, ač ví, že „povstání je Bohu nemilé“. V dopise

ZÁPAS O DUŠI 17

Žerotínovi Budovec píše s naléhavostí, aby se moravské stavy přidaly k českým a šly do boje za svobodu. „Neboť králům, překračujícím hranice svého povolání a samozřejmě si přivlastňujícím žezlo Boží, aby se – když ne sami, tedy prostřednictvím druhých – zmocnili vlády nad svědomím, Bůh obvykle nejen jejich žezla ohrozí, ale vymění je, těm pak, kteří zmoudří a užívají křesťanské mírnosti, tatáž ohrožená žezla upevní a odňatá vrátí.“ V tom chtěly české stavy Bohu trochu pomoci, ale bez Boha.

Následky byly hrozné. Ferdinand zavedl vládu teroru, oloupil zemi o všechna práva i svobody, veden svými rádci znásilnil svědomí devíti desetin obyvatel království, kteří byli nekatolíky. Roku 1624 je vydáno nařízení, jež zakazuje každou víru kromě katolické. Šlechta má několik týdnů na prodej majetků a musí odejít do vyhnanství, chce-li zachovat víru. Měšťané jsou týráni vojskem, zastrasováni, nekatolíci nesmí provozovat řemesla, nakupovat majetky ani nesmí držet úřady. Konšelé jsou vybírání pouze z lidí nemajetných bez vlastního přesvědčení. Sňatky, křty a jiné obřady smí uzavírat pouze katolíci. Děti musí povinně docházet do katolických škol. Měna je devalvována, nastává státní bankrot. Povstává duch otroctví, lidé jsou vedeni k udavačství, je zavedena všeobecná kontrola – jsou zavedeny cedulky, které se povinně odevzdávají kostelníkům po mši. Stát sleduje, kdo se ještě drží staré víry. Roku 1627 je vydáno Obnovené zřízení zemské, které ruší svobody země i práva stavů ve prospěch habsburského absolutismu. Nekatoličtí kněží jsou ze země vyhnáni. V době všudypřítomného zmatku se dějí mnohé nepravosti, krádeže, vraždy a znásilnění. Přichází mor a hlad. Města jsou vylidněná na polovinu. Jezuité zavádí povinná procesí k různým místům a světům. Pompézní manifestační pochody s hudbou, zpěvem a maškarami mají dokázat vítězství jedině pravé víry. Na závěr

procesí se pálí kacířské knihy. Předvádění barokní nádhery má přesvědčit nerozhodná srdce o tom, že se mylí ve své víře. Silný útlak vedl desetitisíce lidí k emigraci, jiné k přetvářce, další k zoufalství. Mnozí míní, že zde je počátek ateismu v Čechách. Ateisté jsou prý husité, jež ukrývali svoji víru tak dlouho, až ji ztratili úplně.

Našli se i tací, kteří zvítězili nad Zlým pro krev Beránkovu a slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti. Nezapřeli Kristovo slovo, protože se naučili pít ze studny svobody. Oni byli svobodní. Jak se jejich svoboda projevovala? Každý, kdo je v Kristu svobodný, je radostného, pevného, přímého, odvážného ducha. Nebojí se mluvit pravdu, nebojí se lidí, nebojí se odpovědnosti, nebojí se autority, která je mu svěřena; je přející a důvěřivý. Ať se děje cokoliv, jeho láska vydrží, jeho láska věří, jeho láska má naději, jeho láska vytrvá.

Celých 160 let do vydání Tolerančního patentu císařem Josefem II. roku 1781 odcházeli bohatí i chudí z Českého království za svobodou. Byli svobodní – pro Ježíše dokázali opustit všechno – majetky, statky, postavení, živnosti, vztahy, vlast a mnohdy i ty nejmilejší. Odešli kvůli svědomí, nemohli už déle přetvářkou zapírat svědomí. To je ta touha české duše po svobodě. V takových chvílích je svoboda vzácnější nad všechny poklady světa. Poohlédme do jedné duše hladovějící po Bohu roku 1731:

Tu mně tak bývalo, popatřil-li jsem k nebi vzhůru anebo na něco na zemi dole, všecko mne jen soudilo. Když jsem v epistolách četl o církvích, o věřících a Spasitele milujících, ohlížel jsem se vůkol, myslil jsem sám v sobě: nikdež jsem nic tomu podobného spatřiti nemohl, potom jsem myslil, že snad přece někde na světě něco takového je a takový lid svatý a pobožný se nalézá. Myslíl jsem, kdybych se toho dověděl, a někdo mně, kde to je,

18 ZÁPAS O DUŠI

---

pověděl, že bych tam jít chtěl, třeba tam měl kousek chleba a vodu za pokrm mít, ano, třeba mne to mnohé těžkosti, i samou smrt státi mělo, že bych já na to dbáti nechtěl, když bych jen spasen býti mohl.

Toto přání se mu splnilo a ještě toho roku šťastně unikl do Saska, kde v Gerlachsheimu takovou církev našel. Jan Jílek našel svobodu, napil se z této studnice a nemohl si to nechat pro sebe. Znovu a znovu se vrací do Čech, aby z toho „Babylóna“ vyvedl na svobodu další ztrápené duše. Když byl v Čechách po sedmé, byl chycen a uvězněn v Litomyšli. Autentickým dokladem toho, že je možné být svoboděn i ve vězení, je Jílkovo svědectví:

Tak jsem potom za ten čas až blízko Vánoc tuze blažený čas měl, který jsem prve ještě jakživ neměl, takže se mně zdálo, jako bych životně ve dne v noci se Spasitelem rozmlouval. Jestli mně nějaké nečisté myšlení aneb cokoliv jiného na mysl přišlo a já jen vzdechl aneb slovíčko k Spasiteli řekl, hned jsem Jeho pomoc a vysvobození od toho cítil a vždy zase nové potěšení jsem od Spasitele dostal, takže mně Spasitel vždy milejší a sladší býval. Neboť když jsem jen to slovo Ježíš jmenoval aneb jen na Něj pomyslil, vždy taková sladkost a milost srdce mi prošla a mysl má jako by na široké pole se dostala, kdež mnoho rozvažovati měla, při čemž často tak velice srdce mé radostné bylo, že jsem mohl radostně na harfu evangelický zpěvník hráti, neb jsem skoro všecky písně z ní nazpaměť uměl a mnoho jsem si zpíval.

Jílek si počínal velmi svobodně i u výslechu, kdy mu stále vyhrožovali mučením i smrtí.

V čase tom mě jezuita jen asi dvakrát navštívil, a jen se mne ptával, jestli již přece na obrácení své myslím, abych zatracen nebyl. Já mu ale tak svobodně jsem odpověděl, že nic o tom nemyslím, protože

o mé víře žádnou pochybnost a o jejich žádné jistoty nemám, a proto že to činiti nemohu, že snáze hlavu i také nohy i ruce usekati dáti si mohu, abych jejich víru přijmouti měl. On ale pravil, že prý jejich víra je apoštolská, že on mně od Petra až do nynějšího biskupa poslušně všecky biskupy vypočítati může; já mu zase pravil, kdyby apoštolská byla, že by také tak muselo býti, jak za apoštolů bylo, kteří nikoho vězením k víře nenutili. Na to odešel brzo pryč, já jsem zase děkoval Spasiteli.

Vznešená svoboda ze strachu z bolesti, utrpení i smrti byla znát též u všech moravských misionářů, vyslaných z Herrnhutu. Jednou, když hrabě Zinzendorf plul s několika Moravany Indickým oceánem, kde již několik let žil Fridrich Martin, přepadla ho obava, zda Fridrich ještě žije. Zeptal se svých moravských průvodců: „Což kdybychom zde nenašli žádného, kdyby všichni misionáři byli mrtví?“ Na to odpověděl tiše mladý misionář: „Pak jsme zde my“, načež hrabě pronesl často citovaná slova: „Gens Aeterna, diese Mahren!“ – Věčné pokolení, tyto Moravané!

Dnes je tato vzácná studna zasypána prachem a kamením, přestože máme svobodu zaručenou ústavou. Češi se necítí svobodní, spíše působí jako otroci. Nedůvěra a podezřavost vůči každému, kdo vybočuje z normálu, kdo má veliké touhy a smělé vize. Odmítání každého, kdo je úspěšný, neboť toho úspěchu jistě dosáhl nepoctivě. Strach z každého, kdo má vliv a autoritu, neboť ji jistě zneužije. Duch otroctví. Mentalita otroků. Mnohaletý útlak způsobil pokřivení českého člověka, takže přímých a pevných lidí roste v Čechách jako šafránu. I sobectví, hledání svých věcí, zanáší studnu svobody, tak jako jiné studny. A strach. Strach paralyzuje mnoho Čechů. Strach z lidí, z jejich odmítnutí, jejich hodnocení a soudů. Strach, že se nevejdou do jejich představ o nich. Strach být jiný než masa.

ZÁPAS O DUŠI 19

Strach být sám sebou, strach z Kristovy identity. Křesťané jsou světlo světa. Světlo je jiné než tma. Ve světle je vidět. Křesťané jsou Kristovou vůní – pro jedny vůně životodárná a pro druhé smrtonosná.

Satanova taktika je stále stejná: zavražďování. Funguje mu to. Nemá nic a přec strachem drží v otroctví mnohé národy – komunistické, muslimské, budhistické, hinduistické, ale též i ateistické a „křesťanské“. Stalin i Hitler byli satanovými nástroji. Jakou měli zbraň? Strach. Koho sevře zbabělost, je zotročen. Naopak – nejsvobodnější lidé v stalinském SSSR byli ti, kteří byli ve věznicích. Uvěznění, ale hrdí, nezlomení, přímí. O bezbožném člověku je knize Jobově psáno:

- ◆ *Uchváčeno bude z stánku doufání jeho, a to jej přivede ke králi strachů. (Job 18, 14)*

Ďáblova vláda se zakládá na strachu. On je král strachu. Žádný strach není z Boha. Strach vede do poroby. Je tedy nějaká naděje pro Čechy? Ano! Lide český, napij se ze studny svobody a narovnej se. Poznávej pravdu – Krista – ta tě osvobodí. Krom Ježíše jiné naděje není, sami si nepomůžeme. Jediná naděje pro český národ je Ježíš Kristus. On má moc napřímít páteř celého národa. Nezávislost na Něm vede do ještě hlubší poroby. To znal i učitel národů Komenský:

Ó blahoslavená porobo synů Božích, nad niž nic svobodnějšího vymyšleno býti nemůže: kdež člověk samému Bohu se podrobuje, aby jinde všudy rozvázán byl! Ó nešťastná světa svobodo, nad niž otročtějšího nic býti nemůže: kdež člověk samého Boha nedbaje, jiným věcem mizerně se v manství podrobovati dá: jmenovitě, kdež slouží tvorům, nad nimiž panovati měl, a odporuje Bohu, jehož poslouchati měl. Ó smrtelní, kéž tomu rozumíme, že jediný jest, jediný toliko, vyšší nad nás, Hospodin učinitel náš a budoucí soudce: kte-

rýž sám moc máje rozkazovati nám, nerozkazuje však jako otrokům, ale jako dítě zůve ku poslušnosti svému, svobodné nás a nesvázané, i když posloucháme, míti chtěje. Jistě žeť Kristu sloužiti jest kralovati. Nýbrž manem Božím býti větší jest sláva, nežli všeho světa monarchou býti: a co pak přitelem a dítětem Božím býti bude.

– David Loula –

*České studny aneb hloubání o české identitě, SAMUEL, Praha 2007
Konzervativní listy, březen 2008*

DEN V SENÁTU

Dne 4.11. 2008 proběhla za nápadně velké účasti v prostorách Senátu ČR v Praze konference „Křesťanství a demokracie dnes“. Tématem setkání byla kniha univ. profesora Petra Fialy, rektora Masarykovy brněnské university, zabývající se sekularizací společnosti, který jako host konference tuto studii zpřístupnil posluchačům a rozebral hlavní myšlenky. Hovořil mimo jiné o značně zúžených možnostech křesťanských stran v Evropě a v našem politickém prostředí. Svou knihu uvedl jako podklad pro následující úvahy a diskusi.

Studie se tak stala něčím aktuálním především pro členy KDU-ČSL, zvláště po volebním neúspěchu do krajských a senátních voleb. Konkrétně se rozebíraly i příčiny situace, kdy se KDU-ČSL neprosadila ve volbách a byla vyslovena obava, že se tato strana nemusí příště do parlamentu dostat. Myšlenky autora byly překvapivě poučné především tím, jak se dá akademicky analyzovat společensko politická situace. Užitečné rady tohoto muže byly v minulosti, jak sám řekl, opomíjeny, a teprve na této konferenci se dostaly na pořad dne, snad ne příliš pozdě. ...

Ve svém příspěvku jsem použil několik aforismů, které vystihují naši situaci: „Prohráváš-li, zůstaň v ofenzívě“; „Silní mají pravdu, ale Pravda je

20 ZÁPAS O DUŠI

silnější“. Pro ilustraci jsem použil příběh městečka, napadeného silným nepřítelem, které bylo zachráněno mužem, který byl chudý, ale moudrý:

- ◆ *Bylo malé město a v něm hrstka mužů. Tu přitáhl na ně velký král, obklíčil je a zbudoval proti němu mohutné náspy. Našel se pak v něm nuzný moudrý muž, který by byl to město svou moudrostí zachránil, ale nikdo si na toho nuzného muže ani nevzpomněl. Řekl jsem si: Lepší je moudrost než síla, třebaže modrostí toho nuzáka pohrdli a jeho slova nebyla slyšena. Slova moudrých v klidu vyslechnutá jsou lepší než křik toho, který panuje nad hlupáky. Moudrost je lepší než válečné zbraně, mnoho dobrého však zničí jediný hříšník. (Kaz 9:14-18)*

To je postavení nás křesťanů v Česku. Máme být chudí duchem, abychom dostali nadpřirozenou moudrost a pomazání, abychom ochránili společnost, Česko, Evropu. Pro každého mám tři rady:

Lepší je moudrost než síla, tedy i ta klidná.

Jistě ne naší mocí, ale Duchem Pána můžeme něco v národě vykonat. Dále jsem řekl že máme raději

poslouchat moudrost moudrých než křik panující mezi blázny.

Myslím tím křik nejen v masmédiích, ale i občas na rozhodujících místech společnosti. Moudrost souvisí s Boží bázní, s odhodláním respektovat Boží řád. Když jsem opouštěl Senát, zjistil jsem, že mi zbylo ještě jedno heslo, které jsem rozdával v Senátu s jinými grafikami a dal jsem to na stůl vrátnice:

Respektujte Boží řád, odvrátíte český pád.

– Václav Lamr –

ÚSPĚCH STOJÍ MNOHO

Úspěch v jakémkoli oboru stojí mnoho, ale kdo zaplatí cenu, může jej dosáhnout. Koncertní pianista se musí

stát otrokem svého nástroje; čtyři, pět hodin denně musí cvičit u kláves. Vědec musí žít pro svou práci. Filozof se musí odevzdat myšlení, učenec knihám. Cena se může zdát neúměrně vysoká, ale některým to za výsledek stojí. Tyto principy fungují též ve vyšších sférách – duchovní velikost něco stojí. Znamenitost ve věcech Ducha znamená zasvětit se těmto věcem v mnohem větší míře, než je k tomu většina z nás připravena. Leč tomuto zákonu nelze uniknout.

Díky nepochopení doktríny milosti někteří lidé utíkají před myšlenkou, že v království nebeském platí Boží zákony. Radikálně oddělují věci přirozené a duchovní, a odmítají mezi nimi připustit jakoukoli spojitost. Lench, který sedí v rozpadajícím se domě nebo se prochází mezi brázdami zakrslé pšenice, je melancholickým příkladem, co lenost způsobí tomu, kdo ji nepřemůže. Stavitel, který započal stavbu, aniž spočítal cenu, král, jenž vstoupí do války a neví, zda je schopen ji vyhrát, zemědělec, který položí ruku na pluh a pak si to rozmyslí a obrátí se zpět – to vše je v Bibli a sděluje stejnou věc: že duchovnost má inteligentní podstatu, že úspěch v životě víry vyžaduje zdravý rozum, tvrdou práci a moudrou aplikaci zákona příčiny a následku.

Míra flákání, kterou v duchovním životě praktikuje běžný křesťan, by zcela zruinovala koncertního pianistu, kdyby si totéž dovolil na poli hudby. Mrhání časem, kterého jsme svědky v církevních kruzích, by ukončilo kariéru vrcholového sportovce během jediného týdne. Žádný vědec by nevyřešil svůj problém, kdyby mu věnoval tak málo času, jako průměrný křesťan úsilí být svatým. Národ, jehož armáda by se skládala z vojáků tak změkčilých a nedisciplinovaných, jako jsou ti v církvi, by byl poražen prvním nepřítelem, který by ho napadl.

Vítězství se nedosahuje z houpačích křesel. Úspěch stojí mnoho.

– A.W. Tozer –

ČEKÁ NÁS TOTALITA?

Následující zamyšlení platí všeobecně, nejen pro Spojené státy americké. Dlouhé měsíce jsem velmi podrobně sledoval volební kampaň 2008 ve Spojených státech. Z výsledků voleb je zřejmé, že socializace Spojených států je, jak se zdá, nezadržitelná. Amerika se v sociálních programech stále více přibližuje Evropě.

Na internetu jsem nedávno „vygü-gloval“ následující úvahu neznámého autora, s kterou nemusíme souhlasit ve všech bodech, přesto je nesmírně zajímavá a tolik se blíží skutečnosti.

(Začátek citace):

Kolik času nám

(Spojeným státům) zbývá?

Přibližně v té době, kdy původních, zakládajících třináct států přijalo v roce 1787 ústavu U.S.A., Alexander Tyler, skotský profesor historie na Edingburghské universitě řekl o 2000 let starém pádu Athénské republiky toto:

Demokracie je vždy dočasná ve své podstatě; nemůže jednoduše existovat jako trvalý způsob vládnutí. Demokracie bude existovat jen do té doby, než voliči objeví, že si mohou volbami vynutit štědré dary z veřejné pokladny. Od tohoto okamžiku bude většina vždy hlasovat pro takového kandidáta, který slíbí nejvíce dávek z veřejné pokladny. Proto, každá demokracie se nakonec zhroutí následkem nespoutané finanční politiky, vždy vystřídána diktátem. Průměrná životnost největších světových civilizací od začátku historie je asi 200 let. Během těchto 200 let tyto státy vždy procházely následujícími fázemi:

1. Od okovů k duchovní víře
2. Od duchovní víry k odvaze
3. Od odvahy ke svobodě
4. Od svobody k hojnosti
5. Od hojnosti k sebeuspokojení
6. Od sebeuspokojení k lhostejnosti
7. Od lhostejnosti k závislosti
8. Od závislosti zpět k okovům

Profesor Joseph Olson, z právnické fakulty Hamline University v St. Paul, Minnesota, poukazuje na některé zajímavé skutečnosti s ohledem na americké prezidentské volby roku 2000:

Počet států vyhraných:

Gorem: 19

Bushem: 29

Rozloha vyhraná:

Gorem: 1.502.000 km²

Bushem: 6.286.000 km²

Počet obyvatel okresů vyhraných:

Gorem: 127 milionů

Bushem: 143 milionů

Počet vražd na 100 tisíc obyvatel v okresech vyhraných:

Gorem: 13.2

Bushem: 2.1

Profesor Olson dodává:

Uhrnně lze říci, že mapa oblastí, které vyhrál Bush, je většinou to území, které je „vlastněno občany“ – daňovými poplatníky. Mapa oblastí, které vyhrál Gore je to území, které většinou obývají ti občané, kteří bydlí v domech vlastněných státem, a kteří žijí z různých státních dávek a podpor...

Olson míní, že Spojené státy se dnes nacházejí v Tylerově 6. fázi, někde mezi „sebeuspokojením“ a „lhostejností“, protože 40 % amerického obyvatelstva již dosáhlo fáze závislosti na státu. Jestliže kongres udělí amnestii a občanství dvaceti milionům ilegálních vetřelců a ti budou moci volit, potom můžeme dát sbohem Spojeným státům za méně než pět let.

(Konec citace)

Z předešlého tedy vyplývá, že záchrana Spojených států, ale samozřejmě kteréhokoliv území, tedy i Evropy, je možná pouze cestou duchovní obrody – tedy vírou. Alexander Fraser Tyler, jenž je na věčnosti již 196 let, by se dnes jistě podivil, kdyby viděl, že jeho Evropa i Amerika postupnou socializací – přerozdělováním prostředků daňových plátců ze státní pokladny, spěje k diktátu. Na obou kontinentech přibývají masy závislých na droze peněžních dávek, ale nevyhnutelně i těch,

22 ZÁPAS O DUŠI

kterí jsou demotivováni krutým zdaněním budovat nové podniky a vytvářet další pracovní místa. Takovou finanční bezuzdnost neunesou dlouhodobě žádný stát. Po jeho finančním zhroutení se do čela postaví diktátorská vláda, která nastolí „pořádek“ a zotročení, nesvobodní lidé jí budou dočasně velebit. Jediná cesta ven z Tylerova bludného kruhu je obroda ducha.

Zmnožení jakékoliv komodity je zákonný princip. Čím více mám peněz, tím jich mohu získat zákonnou cestou víc, protože přinesou investicí, která tvoří nová pracovní místa, nebo úrokem zisk – další peníze. Stejný princip platí v mnoha oblastech života. Čím více znám jazyků, tím snadněji se naučím další. Když umím počítat, naučím se odčítat; když umím odčítat, naučím se násobit; když umím násobit, naučím se dělit; když umím dělit, naučím se odmocňování, pak mohu přistoupit k diferenciálním počtům; umím-li dobře matematiku, fyzika jde jako po másle. Kdo ale nezačne se sčítáním, vše vyšší je mu uzavřeno. Podívejme se na tento princip růstu biblickyma očima:

- ◆ *Bude tomu, jako když člověk, který se chystal na cestu, zavolal své služebníky a svěřil jim svůj majetek; jednomu dal pět hřiven, druhému dvě, třetímu jednu, každému podle jeho schopností, a odcestoval. Ten, který přijal pět hřiven, ihned se s nimi dal do podnikání a vyzískal jiných pět. Tak i ten, který měl dvě, získal jiné dvě. Ten, který přijal jednu, šel, vykopal jámu a ukryl peníze svého pána. Po dlouhé době se pán těch služebníků vrátil a začal účtovat. Přistoupil ten, který přijal pět hřiven, přinesl jiných pět a řekl: „Pane, svěřil jsi mi pět hřiven; hle, jiných pět jsem jimi získal.“ Jeho pán mu odpověděl: „Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“ Přistoupil ten se dvěma hřivnami a řekl: „Pane, svěřil jsi mi dvě*

*hřivny; hle, jiné dvě jsem získal.“ Jeho pán mu odpověděl: „Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“ Přistoupil i ten, který přijal jednu hřivnu, a řekl: „Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk, sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal. Báť jsem se, a proto jsem šel a ukryl tvou hřivnu v zemi. Hle, zde máš, co ti patří.“ Jeho pán mu odpověděl: „**Služebníku špatný a líný, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal. Měl jsi tedy dát mé peníze peněžníkům, abych přišel a to, co mi patří, si vybral s úrokem. **Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven! Neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.** A toho neuzitečného služebníka uvrhněte ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.“ (Matouš 25:14-30)***

Je jisté, že Pán Ježíš hovoří o duchovním zúročování, o duchovní ekonomii. Pán Ježíš Kristus zde srovnává legitimní duchovní zúročování s legitimním investičním podnikáním a bankovními úroky. Tak jako hospodářské investice rozmnožují zaměstnanost a majetek občanů prosperující ekonomiky, tak duchovní investice, vyučování evangelia, rozhojní Boží majetek, tj. počet těch, kdo náleží Bohu. Ježíš by nemohl přirovnat růst svého duchovního království ke zvěšování hmotného majetku, kdyby byly soukromé hospodářské investice něco nepřijatelného.

Kdo neinvestuje svěřený majetek, ať duchovní nebo hmotný, je špatný a především líný služebník. Ten, kdo nemá, protože je líný, tomu má být, a na věčnosti bude, ubráno. Bible rozhodně nenabádá, abychom takovému člověku pomáhali přímo, či nepřímo jakýmkoliv tzv. sociálním přerozdělením majetku pilných, pracovitých a snaživých. Apoštol Pavel to potvrzuje veršem, který si

ZÁPAS O DUŠI 23

vypůjčil náš první komunistický prezident Klement Gottwald:

- ◆ *Když jsme u vás byli, přikazovali jsme vám: Kdo nechce pracovat, ať nejl! (2. Tesalonickým 3:10)*

Uvědomme si, že podobenství (Matouš 25:14-30) se týká podnikání soukromých osob. Ježíš, ani Bible nehovoří nikde a nikdy o státním podnikání; vždy jen o soukromém nebo „družstevním“ tedy opravdově dobrovolně společném:

- ◆ *Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. (Sk 2:44)*

Úloha vládců a státu je z biblického hlediska zřejmá. Nemají podnikat, ale mají chránit životy lidí, jejich vlastnictví a vytvářet bezpečné, právní zázemí pro jejich osobní, jedinečnou vynalézavou činnost:

- ◆ *Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, takže ten, kdo se staví proti vládnoucí moci, vzpírá se Božímu řádu. Kdo se takto vzpírá, přivolává na sebe soud. Vládcové nejsou přece hrozbou tomu, kdo jedná dobře, nýbrž tomu, kdo jedná zle. Chceš, aby ses nemusel bát vládnoucí moci? Jednej dobře, a dostane se ti od ní pochvaly. **Vždyť je Božím služebníkem k tvému dobru. Jednáš-li však špatně, máš proč se bát, neboť neneseme meč nadarmo; je Božím služebníkem, vykonavatelem trestu nad tím, kdo činí zlo. Proto je nutno podřizovat se, a to nejen z bázně před trestem, nýbrž i pro svědomí. Proto také platíte daň. Vládcové jsou v Boží službě, když se drží svých úkolů. Dávejte každému, co jste povinni: daň, komu daň; clo, komu clo; úctu, komu úctu; čest, komu čest.** (Římanům 13:1-7)*

Vládní moc, království nebo republika, vybírá daně jen za jedním účelem – aby chránila své poddané a občany vojskem, policií a soudy, jež nenesou meč nadarmo, nýbrž k potrestání těch, kdo porušují zákon. Které základní

zákony má vláda vymáhat? Ta jsou vyjmenována o dva verše níže:

- ◆ *Vždyť přikázání „Necizolož, nezabíjej, nekraď, nelži, nezávid“ a všechna ostatní jsou shrnuta ve větě: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Láska bližnímu nikdy neublíží – proto je láska naplněním Zákona. (Římanům 13:9-10)*

Dovedeme si představit jak svobodně by se žilo, tvořilo, pracovalo, investovalo, vyrábělo, kdyby lidé tyto základní Boží zákony dodržovali a vládní moc by ty, kdo je porušují, trestala – což je její Bohem daný úkol? Vždyť i cizoložství je ve své niterné podstatě chtivost:

- ◆ *Nezávid' svému bližnímu jeho dům. Nezávid' svému bližnímu jeho manželku, jeho otroka, děvečku, býka ani osla – nezávid' svému bližnímu vůbec nic. (Exodus 20:17)*

Závist a dychtění je prapůvodní příčina všeho zla, svárů a válek. Jakákoliv ideologie je jenom pláštík, pod kterým se skrývá závist:

- ◆ *Odkud pocházejí boje a sváry mezi vámi? Nepůsobí je snad vaše choutky, které se ve vás perou? **Dychtíte, ale nemáte, vraždíte a závidíte, ale nemůžete dosáhnout, bojujete a válčíte, ale nemáte, protože neprosíte. (Jakubův 4:1-2)***

Vládní moc tedy nevybírání daně, aby je investovala do hospodářství a už vůbec ne, aby přerozdělovala majetek jedněch a dávala jej druhým (Matouš 25:14-30). Nnamítnete, že bohatí nabyli majetek nečestně, proč by tedy jejich majetek neměl být vysokým zdaněním přerozdělen a „zesocializován“? Všichni majetní přece nejsou podvodníci! Jak k takovému znárodnění, přijdou tvořiví, poctiví a pilní, kteří vlastní iniciativou vytvářejí nová pracovní místa? Podvodníky má vládní moc trestat, třeba i mečem, již v zárodku jejich „podnikání“, kdy podvodně nabývají majetek – to je její biblický úkol. Její úkol není vyrážet klín klínem; nejprve povolit zlo, (což je zlo) a potom problém řešit následným zlem – částečným vyvlastněním (vy-

24 ZÁPAS O DUŠI

sokým zdaněním) celé střední a vyšší třídy, jakoby všichni z nich byli zločinci, aby následně daně přerozdělila a použila na projekty, které jí nepřísluší. Česky tomu říkáme, že se kozel stal zahradníkem. Jakákoliv vláda, kteréhokoliv státu, kterékoliv historické epochy, je tím nejhorším hospodářem jaký může být. Proto jí Bůh svěřil právní, ne hospodářskou úlohu. Vláda, nebo národní podnik, nemohou být dobrými hospodáři, „z cizího krev neteče“. Do podnikání nevložila osobní majetek, proto je jí takový podnik lhostejný.

Jestliže je zákonem vynucené přerozdělování majetku těch „šťastnějších“ nesprávné, jak tedy mají být nuzní zaopatřeni? Na světě jsou v podstatě jen dva druhy nemajetných. Jedni, kteří nechtějí a nebudou pracovat. K těm je Bible nesmlouvavá – zopakujme:

- ◆ *Kdo nechce pracovat, ať nejí!*
(2. Tesalonickým 3:10)

Druzí chudí jsou proto, že nemohou pracovat. Boží slovo pamatuje na ty, kdo nemají, protože jsou staří, nemocní, tělesně nebo duševně postižení, nebo ti, kdo přišli o majetek nějakou katastrofou:

- ◆ *Tu mu ti spravedliví odpovědí: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtili jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít? Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?“ Král odpoví a řekne jim: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili. ... cokoliv jste neučinili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neučinili.“ A půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života.*
(Matouš 25:37-46)

Dobročinnost je biblická forma sociálního citění, která je naší osobní odpovědností. Na tu ovšem musí mít národ mravní a duchovní sílu. Když jsme odešli do U.S.A. v roce 1969, nepomohla

nám Amerika, ale Američané. Uprchlíkům v Německu, Rakousku, Švédsku, Francii... nepomohli Němci, Rakušané, Švédci, Francouzi... ale Německo, Rakousko, Švédsko Francie... Namítnete, jak to, že v Německu nepomohli Němci, vždyť uprchlíci byli podporováni z daní, které platili přece Němci! To je pravda, účinek byl stejný jako v U.S.A., ale Němci podpořili uprchlíky neosobně, protože museli, byla to jejich daňová povinnost. Američané nás podpořili osobně a dobrovolně, protože chtěli, bez zákonného tlaku. Osobní zodpovědnost se totiž rovná osobní svobodě. V tom je nebetyčný rozdíl. Mimočodem, socializace dnešních U.S.A. postoupila již tak daleko, že dnes pomáhají uprchlíkům nejrůznější státní programy a ne jednotliví Američané. Amerika se rychle přibližuje Evropě. Občané U.S.A. pomalu ztrácejí osobní odpovědnost – svobodu, a začínají být více závislí na státních dávkách.

Nejednou jsem slyšel námitku, že vysoké zdanění (socialismus) docela dobře funguje v severských zemích, proč by něco takového nemohlo fungovat u nás. Nedávno jsem navštívil Dánsko. Nezaměstnanec tam činí 90 % platu a nezaměstnaný ji může pobírat až 4 roky. Přesto, průměrná doba nezaměstnanosti a pobírání sociálních dávek, je jen pouhých 2 (slovy dva) měsíce! Představme si, že by totéž platilo v Česku a nejen zde. Pracoval by vůbec někdo? Na Severu to funguje jen proto, jak zdůraznil jeden dánský vládní představitel, protože Dánsko stále ještě žije z lutherské a kalvínské tradice. Většina Dánů se prostě za neprací stydí, protože biblické principy (kdo nepracuje ať nejí), z jejich podvědomí ještě zcela nevymizely. V našem případě toužíme po něčem, na co již většina z nás duchovně nemá.

Po listopadových volbách v U.S.A., které vyhrál Obama s programem podstatného zvýšení daní všem s vyšším ročním příjmem než \$150.000, jsem četl v americkém tisku tento názor:

ZÁPAS O DUŠI 25

... až mi někdo zavolá, abych přispěl na chudé, odpovím mu, ať zavolá Obamovi, ten teď moje peníze přerozděluje ...

Mimoходом, ročním životním nákladem asi \$50.000 v Kansas City, odpovídá na Manhattanu příjem asi \$250.000, za stejný standard. Mělo by se snad danit podle bydliště?

Byl jsem v USA během voleb a sledoval reakce a nadšení voličů. Mohl jsem se dočíst a vidět v televizi lidi, kteří jásalí, že Obama nemajetným zajistí bezplatné bydlení, auto a mnohé vymoženosti, na které mají „nárok“. Někteří po jeho vítězství přestali dokonce platit nájem... Jsou to jistě krajní výroky, vystihují však směr, kterým se U.S.A. ubírají. Již nyní 40 % Američanů neplatí žádné daně – pobírají různé podpory. Když k nim přičteme levicové intelektuály, profesory, novináře, publicisty, umělce, Hollywood a jimi ovlivněnou mládež, dostaneme základnu voličské většiny, která vždy zvolí, jak již řekl před více než dvěma staletími Alexander Tyler, takového vůdce, který jim slíbí nejvíce z veřejné pokladny... Ubuďte mecenášů (Billů Gatesů), kteří celoživotně směřují své bohatství do výzkumných ústavů, univerzit a jiných zařízení. Ty fungují nejlépe na světě, jen díky štědré finanční podpoře jednotlivců a soukromých nadací, která vyvěrá z osobní, vnitřní, zodpovědné svobody lidí. Díky této svobodné štědrosti žádný stát „neukořistil“ tolik světových mozků jako soukromé americké univerzity, výzkumné ústavy a soukromé společnosti, které mohou poskytnout těm nejlepším to neoptimálnější pracovní prostředí. Ztrátou osobní zodpovědnosti důsledkem státní intervence vysokým zdaněním a přerozdělováním – socializací, Amerika ztrácí svobodu a stává se bezvýznamnou. Snad ji potom zbytek světa konečně přestane nenávidět.

Jak jsme si na několika příkladech ukázali, jediná záchrana, nejen pro U.S.A., ale pro každý národ je duchovní obroda osobního sociálního citění a

návrat ke střídmosti, skromnosti a ohleduplnosti. Žít jinak je nebiblické. Nestřídmostí dluh je dychtivost mít všechno a hned teď. Populistické uspokojování davů (voličů) z veřejné pokladny je ta pravá příčina hospodářského pádu:

◆ *Nikomu nebud'te nic dlužni, než abyste se navzájem milovali, neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil zákon. (Římanům 13:8)*

Neočekávejme, že volební vítězství jedné, či druhé politické strany, která všem slíbí pohodlný život, naše problémy vyřeší. Nezapomínejme, že Bůh je ten, kdo je Pánem nad dějinami lidstva:

◆ *On mění časy i doby, krále sesazuje, krále ustanovuje, dává moudrost moudrým, poznání těm, kdo mají rozum. (Daniel 2:21)*

On má svůj plán a nic se nestane bez Jeho dopuštění. Jeho dějiny se nám nemusí líbit, přesto jsou neoptimálnější – maximálně oslaví Boha! Jen On ví, zda musíme klesnout z dnešní závislosti na státu k okovům 8. Tylerovy fáze. Historicky vzato, okovy vždy blahodárně působily na duchovní obrodu a víru. Naše děti, možná už i my, zažijí to nejlepší. Doufám, že se stanou, ač v okovech, nositeli duchovní obrody, na kterou celý svět čeká. Zmoudří a na rozdíl od našeho pokolení, konečně dostanou rozum:

◆ *Začátek moudrosti je bázeň před Hospodínem a poznat Svatého je rozumnost. (Příslaví 9:10)*

◆ *Bázeň před Hospodínem napomíná k moudrosti, slávu předchází pokora. (Příslaví 15:33)*

Pokora? Tyler zmínil časovou posloupnost: víra – odvaha – svoboda – hojnost – sebeuspokojení – lhostejnost – závislost – okovy. V kterém stavu se nejlépe daří pokore, jež vede k duchovní obrodě? Jsou to okovy, jen tehdy člověk upírá svoji naději k Bohu. Až ta doba přijde, budme za ni vděční, vždyť bez Božího dopuštění a jeho svatého plánu, který vede všechny moudré pod Kristovu hlavu, nepadne ani ptáček.

– pst –

26 ZÁPAS O DUŠI

EKONOMIKA A NÁBOŽENSTVÍ

Předpokladem jasného uvažování v ekonomii je vědomí jejího omezeného významu v životě člověka. Jak to je vlastně se vztahem hospodářství a víry?

Byznys v opovržení

V porovnání s teologií, právem a filosofií je ekonomie velice mladá věda. Je vlastně s podivem, že vědecký zájem o hledání co nejefektivnějších způsobů hospodaření se objevuje tak pozdě, přestože úděl člověka po jeho materiální stránce byl po věky tak neuspokojivý, alespoň pro většinu lidí.

Prakticky ve všech tradicích bylo počínání těch, kdo se věnovali obchodu a peněžnictví, vnímáno jako podezřelé, ne-li přímo hodné odsouzení. Ekonomika a její pravidla hry bývaly organickou součástí náboženských systémů. Athénské tržiště, slavná agora byla otevřeným náměstím s kolonádami, chrámy a náboženskými sochami kolem; avšak Hermes, bůh obchodu, byl také patronem zlodějů a podvodníků. Antický Řím se rovněž díval s despektem na vydělávání peněz kupčením, zatímco válečná kořist z dobovačné války byla nejen morálně v pořádku, ale její hrdinové byli oslavováni v triumfálních průvodech. Svobodný římský občan „z dobré rodiny“ kupčením opovrhoval a senátor-patricij měl dokonce sféru byznysu oficiálně-právně zakázanou. Ale i tady už se konflikt zájmů obcházel, a to, co nebylo dovoleno pánovi, bylo kupodivu dovoleno kmánovi, tedy otrokovi ve službách politika. Pokrytectví není výmyslem novověku.

Staří Izraelité byli vůči byznysu své doby ještě tak nejvstřícnější. Ostatně Starý zákon je „Knihou smlouvy“ mezi Bohem-Hospodinem a člověkem, a Třetí kniha Mojžíšova obsahuje nejen kategorické morální imperativy, ale i promyšlený systém sankcí a postihů pro ty, kdo „nechtí zákon“. Bohatství bylo však i tam vnímáno ambivalentně: jako

projev Božího požehnání, ale i jako pokušení pro člověka, který – zaslepen majetkem a hojností – by mohl na Boha zapomenout. Navíc, Bůh-Hospodin, se podle starozákonních proroků a žalmistů staví na stranu chudých, „*zjedná právo utlačeným ... napřímuje sklíčené ... spravedlivé miluje ... podporuje sirotka a vdovu ... přistěhovalce chrání...*“ Ale „*mate cestu bezbožníků“ a „protiví se pyšným“!*

Ježíš přišel chudým sdílet radostnou zvěst o Božím království; z něj nejsou vyloučeni ani bohatí – ale Kristova výzva k pokání jim připomíná, že i oni jsou před Bohem chudí! Proměna lidských srdcí měla přiblížit „Boží království“ jako život ve spravedlnosti, bratrství, solidaritě, sdílení. Nejstarší církevní otcové nám mimo jiné předali a přetlumčili i moudrost a hodnoty antiky, přičemž bohatství pro ně zůstalo především podezřelé, příliš svazující člověka s tímto světem. Starozákonní „vyváženost“ v pohledu na bohatství jako by zůstala po staletí zasutá, zapomenutá.

Bohatství jako požehnání

Novověk, náboženská reformace a osvícenství přivodily konečně obrat: ne útek od světa, ale závazek angažovanosti křesťana ve světě měl být napříště směnkou na budoucí spásu. Život věčný byl ještě pořád oběžníkem života, tím nejdůležitějším pro člověka vůbec, avšak cestou k němu bylo odpovědné zhodnocení „hřiven“, které člověku dal Bůh-Hospodin do vínku. Člověk jako Bohem poslaný, aby pracoval a pokračoval v díle stvoření, člověk, kterému Bůh všechny ty nesmírné dary přírody „položil k nohám“. Ale pozor: to vše bylo člověku „jen svěřeno“ a ze svěřeného bude muset jednou vydat počet Hospodáři, jak se svým správcováním naložil. A jen správcové pilní a věrní budou jednou shledáni, že jsou hodni Božího království.

Nechci se pouštět do interpretace známé hypotézy velkého německého sociologa Maxe Webera o protestantské etice a duchu kapitalismu, ani se

necítím být povolán k hodnocení dnes už nepřeborné diskuse, která se odehrála za sto let od časopiseckého publikování této teorie. Nechci být ani arbitrem ve sporech, zda nakonec židovská tradice „lidu smlouvy“, žitá v dichotomii, a napětí ve většině evropských velkých měst už od raného středověku, neměla na vznik kapitalismu větší vliv než spisy, kázání a činy Jeana Calvina. Ba ani mi nepřipadá tak důležité, jestli má pravdu prof. Michael Novak z American Enterprise Institute ve Washingtonu, který jako soudobý neokonzervativce opírá svou argumentaci o katolicismus a dokazuje, že kapitalismus se rodil i v městech a regionech katolických.

Co se však zdá nesporné, je převážení kyvadla dějin v novověku, a to na stranu vnímání bohatství především jako požehnání. Rok 1776 je tím „bodem obratu“: Adam Smith vydává ve Starém světě své „Bohatství národů“ a Thomas Jefferson v Novém světě vkládá do Deklarace nezávislosti právo člověka jít za štěstím, jít za štěstím bylo pochopeno jako jít za bohatstvím. Vystěhovalci do Ameriky mívali důvody náboženské a důvody ekonomické. Svoboda víry a svoboda byznysu se zdály jít konečně ruku v ruce!

Modloslužba trhu

Neviditelná ruka trhu dokázala vlasti Adama Smitha zajistit bohatství národa a už po stu letech celosvětové koloniální panství; táž neviditelná ruka trhu učinila z USA nejbohatší a nejmočnější zemi o dalších sto let později. Ale předzjednaná harmonie neviditelné ruky trhu zůstává dál jen příslibem. A Bůh se nezměnil – nestojí na straně silnějších a dál se protiví pyšným... Chudí dál čekají na radostnou zvěst evangelia. Odhady říkají, že víc než miliarda lidí dnešního globálního světa žije z méně než jednoho dolaru denně. Zkusme si představit žít jeden měsíc ze 6 stovek!

V roce 2004 vydala Papežská rada Iustitia et Pax ve Vatikánu „Kompendium sociální nauky katolické církve“. Jde o syntézu moderního učení církve

o společnosti včetně ekonomiky. Kompendium už vyšlo v sedmi jazycích, dalších 25 překladů se připravuje. Je to monumentální dílo, jež nabízí člověku začátku třetího tisíciletí po Kristu univerzální pohled na společnost a svět. Zdůrazňuje vědomí lidské důstojnosti, vděčnost Bohu za svěřenou Zemi, jejíž „statky“ mají univerzální určení – byly Bohem dány všem lidem bez rozdílu pleti, jazyka či „třídní příslušnosti“. A chudí mají v této optice privilegované postavení. Jejich výsada – to, že jsou předmětem obzvláštní Boží pozornosti a lásky – je však podmíněna náboženským duchem, pokorou před Bohem, nikoli jen chudobou materiální. Protože chudák a ubožák se může také vydat cestou „ducha vzpoury“ (Hannah Arendtová) a chudák a ubožák může také upadnout do pokušení posedlosti po penězích a bohatství.

Kompendium, jako už předchozí papežské sociální encykliky, považuje trh za nenahraditelnou instituci, avšak varuje před modloslužbou trhu. Regulace ekonomického systému se nesmí vymknout z otázek mravních, a trh sám musí mít své mravní meze: ne všechno může být redukováno na pouhé zboží a logiku směny. Zejména bohaté společnosti zápasí s krizí své kultury, s duchem konzumerismu. Ekonomická teorie dál staví na suverenitě spotřebitele, avšak naše zkušenost s trhem je taková, že jeho agresivní kultura manipuluje s hodnotovým systémem člověka a činí z něj otroka jeho vášní. Vědecky zpracovaná psychologie reklamy a marketingové komunikace, fungování médií, jež jsou samy motorem trhu, celková kultura každodennosti, to vše už do hloubky podemlelo historicky starší a vlastně pro člověka mnohem důležitější instituce, jako je rodina – a jako je církev s jejím náboženským hodnotovým a mravním systémem.

Meze blahobytu

V poměru mezi ekonomikou a náboženstvím došlo v postmoderní společnosti k zásadnímu přesunu vah rela-

28 ZÁPAS O DUŠI

tivní důležitosti, ba dokonce ke změně směru kauzality. Ekonomie už má své větve a školy, které pojednávají o „ekonomii náboženství“ – a nám na tom nepřipadá ani nic zvláštního. Jako by nebylo nic, co by nešlo koupit a prodat: čest, láska, věrnost manželská a věrnost víře předků – všechno má podléhat zákonu ekonomického kalkulu. Co mi přinese, co z toho mám – co z něho, svého bližního, mohu mít?! Ekonomů je prý dnes víc, než jich bylo za všechny předchozí historické periody dohromady.

Vynikající americký ekonom Frank Knight (1895-1972) ještě byl přesvědčen, že prvním předpokladem jasného uvažování v ekonomii je vědomí jejího omezeného významu v životě člověka. Současný ekonom James Twitchell z Columbia University v New Yorku už titulem své knihy – jakési bible konzumerismu – volá „Uváděj nás do pokušení!“ Převrácení části Otčenáše našich předků je blasfemií, rouháním. Je vlastně ještě voláním k Bohu – Otcí? Ne, je modlitbou k bůžku mamonu; sám ďábel je už ve staré izraelské tradici vnímán jako ten Zlý, jako Pokušitel. A James Twitchell, jehož kniha má podtitul „Triumf amerického materialismu“, jáásá nad tím, že církev – jak v protestantské, tak v katolické tradici – byly již duchem materialismu tak hluboce proniknuty ...

Naše západní, euroamerická civilizace má snad pořád ještě na vybranou. Buď si znovu uvědomí, že nelze současně sloužit Bohu-Hospodinu i bohu-mamonu, anebo podlehne triumfu materialismu. Dnešní stav ochablosti ducha, oslabené vůle a obav z budoucnosti, tak typický pro kulturu konzumní společnosti jako by zachvacoval i církev samotné. Západní společnosti ve svém „právu jít za štěstím“ již dávno překročily tu mez blahobytu, do níž ještě platila pozitivní korelace růstu materiální spotřeby a prostého lidského štěstí. Profesor Robert Eane z věhlasné americké Yaleské univerzity poutá

daleko realističtějším titulem své knihy: „Ztráta štěstí v tržních demokraciích“.

Ekonomie jako věda je postavena na zájmu jednotlivce-spotřebitele, který jde za štěstím. To štěstí – muška jenom zlatá – však suverénnímu spotřebiteli už uniká dost dlouho na to, aby pochopil, že spíše než o suverenitu jde o těkavého ducha, který „neví, co chce, a nedá pokoj, dokud to nedostane“.

Jsou našťestí již ekonomové, kteří si uvědomují, že má-li neviditelná ruka trhu vést skutečně k bohatství národů, pak jednatel nemůže milovat jen sám sebe, ale i bližního jako sebe sama. K tomu ovšem musí suverénní spotřebitel svá rozhodnutí stavět na Bohu-Hospodinu. A ten je – jak věděli už staří Židé – Bohem žárlivým. Boha mamonu vedle sebe nestrpí!

– Lubomír Mlčoch –
Přítomnost, zima 2007

PODRÍZENOST AUTORITÁM

První čtení:

- ◆ *Žalm 106,6-22: „Zhřešili jsme už se svými otci, provinili jsme se, svévolně si vedli. Naši otcové v Egyptě nepochopili tvé divy, tvé hojné milosrdenství si nepřipomínali, vzepřeli se při moři, při moři Rákosovém. On však je zachránil pro své jméno, aby v známost uvedl svou bohatýrskou sílu. Obořil se na Rákosové moře a vyschlo, propastnými tůněmi je vedl jako pouští. Zachránil je z rukou toho, kdo je nenáviděl, vykoupil je z rukou nepřítelů. Jejich protivníky přikryly vody, nezůstal z nich ani jeden. Tehdy uvěřili jeho slovům, do zpěvu se dali k jeho chvále. Rychle však na jeho činy zapomněli, nečekali trpělivě na jeho pokyn. Chtivostí se dali strhnout v poušti, pokoušeli Boha v pustém kraji. On jim splnil jejich prosbu, ale stihl je pak úbytěmi. V táboře žárlili na Mojžíše, na Árona, jenž byl Hospodinův svatý; tu*

ZÁPAS O DUŠI 29

se rozevřela země, Dátana pohltila a přikryla Abirámův spolek. Proti jejich spolku vyšlehl oheň, svévolníky sežehl plamen. Na Chorébu udělali býčka, klaněli se slitě modle, zaměnili svoji Slávu za podobu býka, býložravce. Zapomněli na Boha, svou spásu, který v Egyptě konal tak velké věci, v zemi Chámově úžasné divy, bázeň vzbuzující činy u Rákosového moře.“

Čtení ke kázání Ř 13,1-5 (překlad KMS):

- ◆ „Každá duše at' se podřizuje nadřazeným autoritám, neboť není autority, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, takže ten, kdo se staví proti autoritě, odporuje Božímu nařízení. Ti, kdo mu odporují, přivolávají na sebe soud. Vládcové nejsou postrachem dobrému jednání, nýbrž zlému. Chceš, aby ses nemusel bát autority? Čiň dobré, a budeš mít od ní chválu. Vždyť je Božím služebníkem pro tvé dobro. Jednáš-li však zle, boj se, neboť ne nadarmo nosí meč. Je Božím služebníkem, vykonavatelem hněvu nad tím, kdo činí zlo. Proto je nutno podřizovat se, a to nejen kvůli tomu hněvu, nýbrž i kvůli svědomí.“

Dnešní zamyšlení nad slovy Písma svatého se bude, jak asi již tušíte z obsahu textu ke kázání, týkat složité problematiky správného postoje či vztahu křesťana k autoritám. V řeckém textu je použito slovo *exúsia*, které lze přeložit nejen jako nadřazená autorita, ale také jako pravomoc, úřední či vládní moc (Ekumenický překlad) nebo vrchnost (Kralický překlad). Jde zde o právo na moc z titulu získané pozice či vykonávané funkce. Autorita má tak právní nárok zavázat jinou osobu k určitému jednání či k určitému postoji. Stručně tedy řečeno k poslušnosti.

Je známo, že Češi vesměs zaujmají nesprávné postoje k autoritám, což se žel odráží i v našich církvích. Na jedné straně lze se setkat s nekritičností, s patolizalstvím, se zbožňováním

autorit či se servilitou vůči autoritám. Na druhé straně pak se zneuznáváním a zesměšňováním autorit. Pohrdání autoritami může dokonce vyústit ve skryté či otevřené aktivity proti autoritám.

Vzpoura vůči autoritám je však těžký hřích, jak ukazují následující slova obsažená v dnešním prvním čtení:

- ◆ *V táboře žárlili na Mojžíše, na Árona, jenž byl Hospodinův svatý; tu se rozevřela země, Dátana pohltila a přikryla Abirámův spolek. Proti jejich spolku vyšlehl oheň, svévolníky sežehl plamen. (Ž 106, 16-18).*

Zde je připomenuta vzpoura Kórachovců vůči Mojžíšovi a Áronovi, která skončila smrtí vzbouřenců (blíže o této vzpouře se dočteme ve 4. knize Mojžíšově čili v knize Numeri, a to v kapitole 16.). Správný postoj k autoritám je tedy velmi důležitý.

Předně je třeba vědět, že křesťané nejsou žádní anarchisté, kteří odmítají se podřizovat jakýmkoliv autoritám. Někteří anarchisté dokonce tvrdí, že kdyby náhodou Bůh existoval, tak by Ho bylo nutno zabít, aby nestál v cestě lidské emancipaci a autonomii. Křesťané tyto postoje jednoznačně odmítají. Naopak jsou si vědomi toho, že Bůh si přeje, aby se podřizovali nejen církevním, ale i světským autoritám. Apoštol Pavel to v rámci dnešního textu ke kázání vyjádřil zcela jasně:

- ◆ *Každá duše at' se podřizuje nadřazeným autoritám, neboť není autority, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, takže ten, kdo se staví proti autoritě, odporuje Božímu nařízení. Ti, kdo mu odporují, přivolávají na sebe soud. Vládcové nejsou postrachem dobrému jednání, nýbrž zlému. Chceš, aby ses nemusel bát autority? Čiň dobré, a budeš mít od ní chválu. Vždyť je Božím služebníkem pro tvé dobro. (Ř 13, 1-4, překlad KMS).*

Křesťané dobře vědí, že ve svém rozhodování člověk nemůže být absolutně, čili plně, autonomní. Zejména člověk poznamenaný hříchem, v jehož důsled-

30 ZÁPAS O DUŠI

ku se člověk stal úplně zkaženým (latinsky totaliter corruptus), jak nám to připomíná luterská theologie. Proto každý člověk musí být někomu poddán. Pokud nikomu z lidí (rodiče, učitelé, nadřízení v zaměstnání, vedoucí sborů atp.), tak v konečné instanci vždy Bohu. Bůh má absolutní pravomoc či autoritu, člověk má pak pouze relativní autoritu či pravomoc (viz Skutky apoštolské 5,29: „Boha je třeba poslouchat, ne lidi.“).

S „lidmi v moci postavenými“ čili s nadřazenými autoritami se setkáváme i v církvi. Jak připomíná apoštol Pavel (1K 12, 28-30):

- ◆ *A v církvi ustanovil Bůh jedny za apoštoly, druhé za proroky, třetí za učitele; potom jsou mocné činy, pak dary uzdravování, služba potřebným, řízení církve, řeč ve vytržení. Jsou snad všichni apoštoly? Jsou všichni proroky? Jsou všichni učitelé? Mají všichni moc činit divy? Mají všichni dar uzdravovat? Mají všichni schopnost mluvit ve vytržení rozličnými jazyky? Dovedou je všichni vykládat?.*

Historicky se zformoval v zásadě trojí úřad v církvi – úřad diákona (jáhna), úřad faráře (pastora) a úřad biskupa (ovšem biskupové v luterských církvích nemají řídicí pravomoc: ty přísluší synodům, jimiž jsou biskupové voleni).

Křesťan by měl uznávat církevní autority, jak je psáno v Prvním listě Tesalonickým:

- ◆ *Žádáme vás, bratří, abyste uznávali ty, kteří mezi vámi pracují, jsou vašimi představenými v Kristu a napomínají vás. Velmi si jich važte a milujte je pro jejich dílo. (1Te 5, 12-13).*

A nejen to. Křesťan by měl poslouchat své církevní autority a podřizovat se jim. V Listě Židům totiž můžeme číst:

- ◆ *Poslouchejte ty, kteří vás vedou, a podřizujte se jim, protože oni bdí nad vámi a budou se za vás zodpovídat. Kéž to mohou činit s radostí, a ne s nářkem; to by vám nebylo na prospěch. (Žd 13,17).*

Ve vztahu k nadřazené autoritě jako osobě by křesťan měl projevovat lásku, pochopení a poddanost. Doporučení autority by měl brát vážně a příkazy autority by se měl pokud možno snažit splnit. Neposlechnutí příkazu by mělo být výjimkou a přichází v úvahu v zásadě pouze tehdy, kdy příkaz je hřích, dále kdy příkaz je v rozporu se svědomím jedince nebo kdy splnění příkazu autority je nad jeho možnosti. V ostatních případech by měl křesťan uplatňovat především „svobodu poslouchat.“ V protestantských církvích se při obsazování církevních úřadů většinou uplatňuje princip volby a delegace (kupř. volba faráře, členů staršovstva, delegování zástupců na synod, volba biskupa synodem). Jak však upozorňuje prof. Filipi, v protestantských církvích má tento princip jiný smysl než v politické oblasti (v oblasti politické demokracie).

Jeho základem zde není přesvědčení, že „veškerá moc pochází z lidu“. Všechna moc v církvi pochází od Krista, ale volbou, či delegací církevní společenství vyjadřuje důvěru, že zvolený či delegovaný jedinec bude v církvi zastávat Kristova práva a řídit se jeho Slovem. Nejde tedy zde o mandát lidu, nýbrž o uznání mandátu Kristova. Jinak řečeno: Bůh povolává služebníky, církev rozpozná Boží povolání služebníků a ustanovuje (ordinuje či instaluje) je do příslušných církevních úřadů.

Ve vztahu k takto ustanoveným autoritám je jistě na místě poslušnost a poddanost. Vzpoura vůči autoritám je, jak již víme, hřích. Jde o projev staré (hříšné) přirozenosti – zejména namyšlenosti, pýchy, závisti a prosazování sebe sama. Kvůli těmto vášním a sklonům můžeme přijít o podíl na Božím království. Kdo nemá správný vztah k autoritám, ten těžko může být dobrou autoritou pro druhé. Naopak správný vztah k autoritám v nás utvrzuje takové vlastnosti jako trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost či sebeovládání, které se řadí mezi ovoce Ducha svatého (viz Ga 5, 22). I díky těmto

vlastnostem se můžeme stát po vzoru Ježíše Krista milí „Bohu a lidem“ (L 2,52). Amen.

Závěrečná modlitba:

Nebeský Otče,

děkujeme Ti za všechna dobrodiní, kterými nás obdarováš. Mezi jinými Ti děkujeme za to, že skrze Písmo svaté nám uděluješ četné dobré rady, jak máme správně jednat a jaké postoje máme zaujímat. A to včetně našeho postoje k nadřazeným autoritám – jak světským, tak církevním.

Odpusť nám, nebeský Otče, že naše postoje k autoritám nejsou často správné. Buď hřešíme nekritickým zbožňováním autorit, nebo naopak pohrdáním ustanovenými autoritami. Prosíme Tě, zbav nás všech těchto nesprávných postojů a dej nám milost najít ten správný vztah k nadřazeným autoritám. Abychom i díky tomu žili v souladu s Tvou svatou vůlí a mohli vstoupit do všech dobrých skutků, které jsi pro nás připravil. K Boží slávě a chvále a k užítku nám a našich bližních. Ve jménu Pána Ježíše Krista. Amen.

– S. H., (LECAV Praha) –
Praha, září 2008

UČENÍ, VE KTERÝCH JSEM CHYBOVAL

- ◆ *Všechno zkoumejte, dobrého se držte, zlého se chraňte v každé podobě. (1Te 5, 21-22)*

Tento článek si po mně vyžádala řada přátel poté, co jsem s nimi rozebíral různá křesťanská témata. Dříve jsem býval rozčarován skutečností, že mnoho představitelů církví a sborů v minulosti zastávali učení, která později opustili, aniž by je veřejně odvolali. Nechci nyní tato učení rozebírat a mám pro tyto představitele pochopení. Možná si sami nejsou jisti, možná nechtějí dělat zmatek a možná to ani nepovažují za podstatné. Je ovšem třeba si uvědomit, že učení, pokud nejsou veřejně

odvolána, přetrvávají ve formě tiskovin, nahrávek a ústní tradice a dále nesou své ovoce. Pokud jsou přece jen odvolána, někdy bývají nahrazena opačným extrémem. Jinými slovy, čím více je kyvadlo vychýleno k extrému, tím snadněji se přehoupne do extrému opačného. V této souvislosti mne nedávno velice oslovil verš:

- ◆ *Za zpupností přichází hanba, kdežto s umírněnými je moudrost. (Př 11,2)*

Ačkoliv jsem řadu svých učení nemusel ve svém životě podstatněji korigovat, ve dvou oblastech jsem zašel dále než ukazuje Písmo, a je možné – protože jsem je ve sboru i řadu let vyučoval – že jsem působil zejména mladým lidem komplikace. Neomlouvá mne, že jsem tato učení z velké části přejal, podstatné je, že jsem je šířil a někdy i radikalizoval. Postupem času jsem většinu aspektů opustil a nevyučoval je ucelečně, ale každý z nich jsem v určité době zastával.

Jedná se o učení o manželství, resp. volbě životního partnera, o autoritách a úloze církve. S učením o prakticky nekritizovatelné autoritě, kterou je třeba poslouchat i proti svému poznání a svědomí, jsem se již do značné míry vypořádal dříve, ale s učením o manželství, resp. volbě životního partnera veřejně nikoliv. Rád bych se proto krátce podíval na dvě témata, a to „uzavírání sňatku“ a „členství ve sboru“. Aniž bych si to uvědomil, byl jsem v tomto, ať přímo, či nepřímo, ovlivněn pohledem některých, kteří mezi obě věci dávali principiální rovnítko. Učení pak vypadají velmi duchovně a mají je snahu aplikovat zejména lidé se sklony k asketismu, ve snaze se co nejvíce zalíbit svému Pánu. Pokud si tedy tento článek přečte někdo, koho jsem ovlivnil, prosím jej upřímně za odpuštění.

Volba životního partnera

Toto učení ve stručnosti říká, že svůj stav si člověk nemůže sám svobodně, na základě svého rozhodnutí, zvolit. Člověk je buď povolán k životu

32 ZÁPAS O DUŠI

---

v manželství nebo ke stavu celibátu. Pokud je člověk povolán ke stavu manželskému, není jeho věcí svobodně si zvolit svého partnera, ale je třeba k tomu mít zjevení. Aby člověk toto zjevení mohl rozpoznat, je nejlepší, pokud k dotyčnému budoucímu partnerovi příliš mnoho necítí (není zamilován). Jakmile si je v tom člověk jist (zde se jedná o muže), oznámí to druhému (ženě) a ta pak hledá potvrzení. Pokud oba prožijí, že k sobě patří, oznámí to nejprve vedení sboru, zda s tím autority souhlasí, a poté se před sborem závazně zasnoubí. Tak v podstatě uzavřou jakousi „předmanželskou smlouvu“, na jejíž zrušení je nahlíženo jako na osobní selhání.

Pokud vztah projde touto procedurou, tj. oboustranným zjevením, odsouhlasením autoritou a závazným zasnoubením, chystá se svatba. Zde teprve může zpravidla dojít k citovému vzplanutí, které je chápáno jako Boží potvrzení. Pro podporu takového schématu je citována řada podpůrných textů ze Starého zákona jako politická manželství (1S 18, 27), rodová manželství patriarchů – Izák (Gn 24, 51), Jákob (Gn 29, 25) nebo proroků (Oz 1, 2). Zapomíná se, že se jedná o popis konkrétních historických událostí, které byly specificky podmíněny, nikoliv o model pro všechny věřící. Stejně tak si dnes nevolíme vedoucí losem (Sk 1, 26). Ačkoliv řada výše zmíněných bodů může být na první pohled odhalena ve své bizarnosti, je třeba nezajít do opačného extrému.

Manželství je vskutku Boží institucí a Božím darem člověku. Každý má v této věci svůj specifický dar (1K 7, 7). Jak manželství, tak celibát jsou před Bohem rovnocenné, přesto apoštol Pavel říká, že pro toho, kdo je toho schopen, je lepší zůstat sám. K jakému stavu je člověk povolán, se pozná podle toho, v čem bude více inout k Pánu Bohu. Ale i stavu manželského je možné se dobrovolně vzdát pro království nebeské (Mt 19, 12).

Je mnoho krásných manželství, která – jak věřím – vznikla skutečně z Boží iniciativy, kdy se lidé vzali pouze z lásky k Bohu. I Bible popisuje podobné zkušenosti. Jedná se ale spíše o výjimky, které jsou spojeny se specifickou službou a nezřídka bývají v Písmu použity jako určitá znamení. Problematiké je to, když někdo ze své opravdové zkušenosti s Bohem učiní měřítko pro ostatní. Bibli je třeba chápat v celé její šíři a nepanovat nad vírou druhého. Ve většině případů bylo manželství uzavřeno jako svobodná volba člověka, z lásky a s odpovědností Bohu. Je přitom přirozené, že člověk v rozhodujících chvílích svého života hledá Boží radu a Boží pomoc, resp. Boží vedení. Problémem je, když se univerzálně vynucuje Boží zjevení.

Co je třeba odmítnout a co jsem taktéž zastával, je, že by měl člověk ke svému rozhodnutí mít souhlas autorit. Je přirozené, že pokud je autorita zároveň oddávajícím, musí mít právo oddání odmítnout. Příčin může být několik, například zda jsou oba snoubenci křesťany (1K 7, 39). Konečnou zodpovědnost nesou ale ti, kteří do manželství vstupují a nikoliv třetí osoba. Ta může mít hlas toliko poradní, ale nesmí v této, ryze soukromé záležitosti, vynucovat uposlechnutí své rady. Katastrofa pak nastává, když někdo další vnáší do této oblasti „slova od Pána“. Někdy se dokonce stává, že tam, kde Písmo uvádí jediný požadavek, a to víru, a sám apoštol Pavel říká, že v této věci žádný příkaz „od Pána“ nemá (1K 7, 25), vystupují lidé, kteří poselství „od Pána“ mají. A opět, nemluví o prorockém hlasu k užítku, povzbuzení nebo napomenutí (1K 14, 3), ale o tom, když někdo na základě „proroctví“ lidi páruje nebo před manželstvím neopodstatněně zrazuje.

Poslední věcí, na kterou bych chtěl upozornit, je institut „zasnoubení“. Léta jsem učil, že manželství musí předcházet „závazné“ zasnoubení, které je třeba uzavřít před sborem. Vzpomínám si,

jak jsem byl tehdy zmaten, že jsem pro toto učení nemohl nalézt oporu v Písmu, neboť někdy mezi zasnoubením a manželstvím nebyla v Písmu jasná diferenciací a uzavření manželství se v různých biblických dobách uzavíralo podle různých kulturně podmíněných okolností. I v dobách socialismu bylo manželství třeba uzavírat na národním výboru a církve neměly jiné volby.

Nelze asi nic namítat proti tomu, když si jednotlivé církve vytvoří svoji vlastní tradici, která zavádí do určitých věcí řád. Tento řád ale nesmí omezovat svobodu víry a má v těchto věcech člověku usnadnit jeho rozhodování a jednání. Situace, kdy člověk nemá svobodu poznat a napravit svůj omyl, může vést k osobním tragédiím. Jinými slovy – pokud člověk spoléhá na zjevení, které nám není za všech okolností zaslíbeno a které je v těchto záležitostech do velké míry ovlivněno hlasem našeho srdce, může být touto věcí svázán. Mladý člověk, který takto jedná, se ocitá pod tlakem svému následnému „předmanželskému závazku“ dostát, i když později, samozřejmě v čistotě zjistí, že druhý člověk se k jeho osobě prostě nehodí, jinak věří a má i jiné životní priority nebo ho jednoduše fyzicky nepřitahuje. Rovněž žena se může ocitnout pod tlakem „Božího zjevení“ od toho, kdo ji žádá o ruku spíše, než odpovědně zvažovat osobnost a charakter žádajícího. Řešit tyto věci až v manželství, poukazem na poddanost ženy muži a přikázání lásky muže k ženě, se pak může stát velkým břemenem.

Je tedy samozřejmě dobré a v této věci i nezbytné hledat Boží vedení a vstupovat do věcí odpovědně. Co je ale tragické, když se vyžaduje „zjevení“, včetně schválení církevní autoritou, a když je člověk veden do prakticky závazného svazku dříve, než se tento svazek stává skutečně závazným podle Písma. Je jistě dobré být rádcem, nejlépe vlastním příkladem, ale nelze vynucovat více, než ukládá Písmo, a to manželství „jen v Pánu“. Mnohem důle-

žitější je klást důraz na odpovědnost a závažnost této volby ve vztahu k Bohu a k partnerovi. Muž má ženu milovat a být za ni ochoten položit život a žena má mít před mužem úctu a má se podřizovat. Zároveň se mají oba jeden druhému tělesně vydávat. Ani jeden z těchto požadavků není snadné naplnit bez lásky. Pokud člověk není způsobilý milovat svého partnera, neváží si ho a není jím přitahován před svatbou, bylo by naivní domnívat se, že svatbou se to náhle změní (Gn 29,31).

Manželství je Božím darem člověku, je radostnou záležitostí a zároveň je celoživotním závazkem. Časem jistě dojde k situacím, kdy je člověk veden k sebezapření a bylo by naivní se domnívat, že radostné vzplanutí přetrvá celý život. Zamilovanost a vzájemná přitažlivost je ale Božím nápadem a nedá se nahradit rozhodnutím. I Adam, když viděl poprvé Evu, radostně zvolal. Ačkoliv je církev povinná v této záležitosti vyučovat a manželství a rodinu vést v patřičné úctě, nesmí formou vynucených lidských přikázání z něho učinit nesnesitelné břemeno.

Členství ve sboru

Učení, které jsem zastával, je v podstatě analogií výše uvedeného. Říká, že člověk, který se obrátí, je na základě Božího zjevení veden do konkrétního společenství, kde s místním sborem uzavírá smlouvu, která je analogií smlouvy manželské. Stává se tak součástí viditelné církve, která je vyňata z království tohoto světa a z moci Zlého. To je zajištěno ochrannou úlohou církevních autorit, kterou je do-tyčný duchovně přikryt a chráněn, což je součástí jeho záchrany. Smlouva s místním společenstvím je v podstatě zrušitelná jen přestěhováním se pod Božím vedením, následováním partnera (zpravidla ženy muže) do jiného společenství nebo odpadlictvím společenství evidentním a trvalým hříchem jeho autorit. Svědomí ani vlastní poznání není důvodem pro opuštění společenství. Dalším „legálním“ důvodem ještě

34 ZÁPAS O DUŠI

může být nespravedlivé vyloučení, kdy se i Bohem vedené autority mohou zmýlit. V takovém případě je raději třeba v tichosti vytrvat a čekat, až se dotyčného Bůh zastane, protože Bůh z principu rozhodnutí autorit respektuje.

Pokud člověk opustí společenství z jiného důvodu, stává se kořistí Satana a jeho démonů, neboť mimo hranice společenství, do kterého jej Bůh konkrétně povolal, je království Zlého. Člověk tím ztrácí ochranu, kterou Bůh zprostředkuje skrze „přikrytí“ místních autorit, kterým je proto třeba se podřizovat i tehdy, když se mýlí. Bůh pak bude postihovat jen danou autoritu, protože Bohu se líbí i taková poslušnost, která je vykonávána proti svědomí a poznání. Jako příkladu, že tyto principy fungují, je možné uvádět příběhy lidí, kteří v něčem s autoritou nesouhlasili, oddělili se a byli Bohem trestáni duchovně, psychicky, fyzicky, případně finančně nebo Boha úplně opustili. Tolik dané učení.

Přesto, že Pán Bůh své ovce vede, svá rozhodnutí činíme na základě svých, zejména biblických znalostí a vědomostí, které si Duch svatý používá k našemu vedení. Ačkoliv věřím, že jsem byl veden do konkrétního společenství, existovaly zde věci, podle kterých bylo třeba Boží vedení rozsoudit. Zachráněn jsem byl ve chvíli, kdy jsem dal svůj život Kristu, i když jsem ještě minimálně rok členem žádného sboru nebyl. Přesto mi Pán žehnal, přiznával se k mým modlitbám a vysvobozoval mne. Členem jsem se stal až tehdy, když jsem řadu měsíců navštěvoval místní sbor a se svou tehdejší minimální znalostí Bible i posuzoval kázání. Měl jsem štěstí, že tehdejší kazatel sboru to vyžadoval a žádná zjevení si nevynucoval. Vztah s Bohem tedy není navázán skrze sbor, ale členství ve sboru je konkrétním projevem tohoto vztahu, který se projevuje i vztahem k Božimu lidu.

Je mnoho lidí, kteří do sboru přicházejí například skrze změnu bydliště (jak

tomu bylo při mém přestěhování do Brna), sňatkem nebo jednoduše hledají. I když je zde třeba hledat Boží vůli, je opět přehnané, když si vedoucí sboru vynucují Boží zjevení. A opět, není třeba zacházet do opačných extrémů. Já sám jsem před Bohem poznal, že patřířím do konkrétního společenství, kde mám i konkrétní službu. Někdy je ale člověk veden k tomu, aby si zjevení vyprosil, a pak je mu řečeno něco ve smyslu: pokud tě sem Bůh povolal, pak musíš ve všem poslouchat, věci nekritizovat, jinak se vzpíráš samotnému Bohu, který autoritu povolal.

Rovněž je nesmyslné přirovnávat vztah člověka ke sboru ke vztahu muže k ženě. Tohoto vztahu využívá Pavel jako symbolu vztahu Krista a církve, nikoliv jako vztahu člověka a místního sboru. Základní, spasitelná smlouva je ta, kterou činíme s Kristem, nikoliv s místním společenstvím. Církev, kterou brány pekel nepřemohou, je církví Kristovou, ke které patří všichni Bohem vyvolení. Není to obraz místního společenství. Zatímco mnoho místních společenství a církví časem zaniklo nebo se dokonce stalo sektami, Církev Kristova je zde stále a bude zde až do příchodu Krista.

Je zcela biblické svoji víru projevit formou členství ve viditelné církvi, tedy v místním společenství. Nicméně ochrana před Zlým je nám zprostředkována přikrytím krví Krista (Zj 12, 13) a Božím slovem (1J 2, 14), nikoliv přikrytím místní sborovou autoritou. Ačkoliv Písmo uvádí verše o poslušnosti autoritám, které jsem dříve při mnoha vyučováních neopominul zmínit (Žd 13, 17, 1Te 5, 12–13), na dalších místech Písmo varuje před panováním autorit (Mt 20, 25–26, 2K 1, 24) a sám Ježíš nebo Jan Křtitel se vzepřeli nelegitimním požadavkům tehdejších předáků a apoštol Pavel apoštola Petra otevřeně napomenul z pokrytectví (Ga 2, 11–13).

Jistě není dobré opouštět společná shromáždění a není bezpečné odcházet z konkrétního společenství křesťa-

nů, kde jsme obdarováni ke společné službě a jsme konkrétním údem církve. Je dobré si ale uvědomit, že Tělo Kristovo, jehož jsme údy, je i v tomto podobnosti chápáno jako celá církev Kristova (1K 12, 12). Věřím, že pokud se člověk dopustí hříchu, z kterého je usvědčen a z kterého není ochoten činit pokání, že jej starší místního společenství mají právo a dokonce povinnost kázat a případně vyloučit. Věřím, že tímto aktem je člověk vyloučen i ze společenství Božího lidu jako celku. Čemu však nevěřím, je to, že by Bůh z principu stranil autoritám, vždy se za ně stavěl, což je zcela v rozporu s Božím slovem (Ga 2, 6, Ko 3, 25) a že Bůh bude vyžadovat poslušnost tam, kde by člověk následoval lidské omyly a postavil se tak proti svému svědomí.

Svědomí jistě není absolutním měřítkem, ale je strážcem přijaté pravdy, a pokud člověk nebude jednat v souladu s vírou, pak jeho jednání bude hříchem, i když jeho poznání může být v této věci nedokonalé. Proto autorita nemůže panovat nad vírou člověka, čehož se Pavel sám zříká (2K 1, 14). Pokud by člověk, který je přesvědčen, že nemůže jíst maso obětované modlám, byl svojí autoritou nucen k tomu je jíst (což samo o sobě není hřích), hřešil by proti svému svědomí, protože by nejednal v souladu s vírou a Bůh by mu to v důsledku za hřích počítal (Ř 14, 23).

Z tohoto důvodu je třeba, aby dané společenství mělo jasně deklarováno, čemu věří, a podstatné věci mělo dáno například formou kréda nebo řádu či ústavy, a tyto dokumenty by na základě výkladu Písma jasně vymezovaly, co je po členu požadováno. Určitá kréda, která v církvi existovala, naznačuje již Písmo a potvrzuje je církevní historie. Zároveň je třeba, aby těmto řádům a symbolům byly poddány i církevní autority, které jsou toliko dozorcí, kteří slouží a dbají na dodržování Božího slova a jeho uznaných výkladů, nikoliv vládcové, vynucující svoji vůli a své chápání Písma, které se s každou novou vlnou

mění. Se základy učení by měl být každý člen seznámen předem a souhlasit s nimi, aby se zabránilo těmto konfliktům.

Zároveň není možné vynucovat poslušnost různých nekonkrétních smluv nebo vizí, které není možné konkrétně vyložit a které pak bývají nezdědka používány k vynucení právě později konkretizovaných požadavků autorit. Pokud se někdo rozhodne společenství opustit, není to rozhodně věcí, která by měla být doporučována, ale zároveň je nepřipustné vzbuzovat v člověku pocit viny, že odchodem z místního společenství člověk opouští Boha. Sbor není Bohem a autority nejsou prostředníkem mezi Bohem a člověkem. Prostředníkem je Kristus, jehož krev, nikoliv lidská autorita, nás přikrývá a chrání před mocí Zlého.

– Aleš Franc –

<http://www.apologet.cz/>

ZJEVENÍ VÍRY A NAŠE VYSVOBOZENÍ SKRZE SYNA

Podstata evangelia spočívá v ukřižování Krista a Jeho vzkříšení z mrtvých. Ukřižování je obět Krista za naše hříchy a vzkříšení je pro naše ospravedlnění. Jenže je tu i další aspekt evangelia, který je jeho důležitou součástí a který ukazuje, že evangelium jedná nejen s našimi hříchy, ale i s námi samotnými. Bez tohoto druhého aspektu máme jen poloviční evangelium a poloviční spásu. O Ježíši je však řečeno:

◆ *On zajisté vysvobodí lid svůj od hříchů jejich. (Matouš 1,21).*

Prožíváš toto vysvobození nebo ne? Pokud ne, něco není v pořádku. Boží slovo se nemýlí. Problém tedy musí být na tvé straně. Proto slyš slova evangelia, které je mocí Boží ke spasení ve všech směrech:

◆ *Zdali nevíte, že kteřížkoli pokřtěni jsme v Krista Ježíše, v smrt Jeho pokřtěni jsme? Pohřbeni jsme tedy s Ním skrze křest v smrt, abychom*

36 ZÁPAS O DUŠI

jakož z mrtvých vstal Kristus k slávě Otce, tak i my v novotě života chodili. (Římanům 6, 3-4)

A také:

- ◆ *Pohřbeni jsouce s Ním skrze křest, skrze Něž i spolu s Ním z mrtvých vstali jste skrze víru, kteráž je mocné dílo Boží, kterýž vzkřísil Její z mrtvých. (Koloským 2, 12)*

Věříme-li evangeliu, musíme věřit nejen tomu, že byly smazány všechny naše hříchy a že jsme byli vykoupeni, ale také tomu, že

- ◆ *S Kristem ukřižován jsem. Živ jsem pak již ne já, ale živ jest ve mně Kristus. Že pak nyní živ jsem v těle, ve víře Syna Božího živ jsem... (Galatským 2,20).*

Uvedené verše jsou Božími fakty, které se pro nás stávají reálnými na základě naší víry v Krista ukřižovaného a vzkříšeného, na čemž máme v Kristu a s Kristem tentýž podíl. Náš starý člověk byl ukřižován a zůstal v hrobě a Kristus v nás byl vzkříšen a nyní žije místo nás a v nás. Takto se Bůh zbavil našeho starého člověka. A Bůh po nás nechce žádnou činnost, žádné skutky, ale požaduje víru k tomu, aby se tato fakta stala pro nás realitou. Někdo však může číst tato slova, může dlouhé roky znát toto učení, ale ono pro něj prozatím není skutečností. Neprožívá jeho duchovní realitu.

Mohou být dva důvody, proč tomu tak je. Za prvé tento člověk možná není znovuzrozený z Ducha Božího. Druhým důvodem (nejčastějším) je to, že takový Kristovec se doposud nenaučil Kristu a těmto Božím faktům důvěřovat, věřit. Místo toho se takový věřící snaží svobodu v Kristu si vydobýt svým vlastním úsilím, chtěním a skutky. Např. oddělením se od světa, snahou o svatý život apod. Tudy však cesta nevede. Apoštol Pavel spolu s námi vyznává svoji zkušenost s takovým úsilím:

- ◆ *Neboť **chtění** hotové mám, ale abych vykonati mohl dobré, toho nenalézám. Neboť **nečiním** dobré, které chci, ale činím to zlé,*

jehož nechci... Bídny já člověk! Kdo mne vysvobodí z tohoto těla smrti?" (Ř 7,18-19.24)

Naše chtění překáží zákonu Ducha života v Kristu Ježíši, aby se mohl projevit. Nechtěj být dobrý Kristovec, nedokážeš to! Jsi k ničemu! Vzdej to! Nemáš šanci! Proto tě Bůh ukřižoval. Bůh přijme pouze Krista a tebe v Ném. Není to záležitost naší vůle, ale Jeho života. Je to záležitostí pouhé víry v evangelium (smrt a vzkříšení s Kristem). Již od začátku musí být Boží děti vedeny k této víře a musí být poučeny, aby se sřížily všeho skutkaření v tomto směru a dokonce i všeho chtění. Neboť to chtění je chtění starého náboženského člověka a to už je aktivita, která brání Kristu, aby se v nás mohl projevat skrze naši víru. (Boží skutky a činění Boží vůle přicházejí na řadu až po tomto zjevení víry.) Někdo může být schopen svým vlastním chtěním a činným postupem času změnit své staré já na docela dobrého a morálního člověka. Přesto však vždy zůstane alespoň jedna věc, se kterou se nedokáže vypořádat. Jeden hřích, který není pro něj možné odstranit. Ale i kdyby se mu to teoreticky podařilo, výsledkem by byla pouze jeho vlastní svatost, která pro Boha nemá žádnou cenu a v Jeho očích ani kvalitu. Bůh v tomto směru může přijmout pouze Krista samotného. Navíc nám Bůh ani nedává jakoukoli ctnost (pokoru, trpělivost, vytrvalost, lásku, sílu, čistotu apod.) zvlášť, odděleně od Krista, ale dává nám to vše najednou v Kristu a s Kristem, jako jeden spojený trs ovoce Jeho Ducha.

Kristus je naší pokorou, trpělivostí, vytrvalostí, svatostí, spravedlností, moudrostí a všemi dalšími nebeskými požehnáními v Kristu (Ef 1, 3). Nehledejme pokoru, trpělivost a cokoli jiného mimo Krista. Byla by to jen naše lidská ubohá náhražka, něco z nás (Známe to všichni, že? Už jste si zkoušeli vyrobit vlastní pokoru? Já ano. Je to hnus.) Hledejme pouze Krista. Kdo má Syna, má život a také vše ostatní v Ném.

V Kristu jsme doplněni, takže nemáme žádný nedostatek, protože On nemá žádný nedostatek. To vše však nedosáhneme skrze naše chtění a činění, ale skrze Boží chtění a činění v Kristu. To Kristus skrze nás působí, líbí se Bohu a činí Jeho vůli. Naše je pouze víra, důvěra v Něj (Jan 6, 28-29):

- ◆ *Tedy řekli jemu: **Co budeme činiti, abychom dělali dílo Boží? Odpověděl Ježíš a řekl jim: Totež jest to dílo Boží, abyste věřili v toho, kteréhož on poslal.***

Problém však je, že někdo může roky znát toto učení a stejně pro něj není reálné, protože nedostal zjevení o těchto záležitostech. Nedostal dar a zjevení víry. Zná víru rozumově, ale nezná ji ze zjevení Páně. Musí projít duchovním věkem malého a staršího dítěte, až k věku silného mládence (1J 2, 12-14), který teprve skrze Boží zjevení porozumí pravé víře, skrze kterou ho Pán Ježíš Kristus vysvobodí (J 8, 32-36, Ř 7, 25-8,2) od hříchu a od jeho starého člověka a on zvítězí nad tím Zlostníkem, (aby mohl pak dále pokračovat k hlubokému poznání Boha a nést se do věku duchovního otce). Tento fakt je již hotovou skutečností. Pro nás osobně se však mění v realitu pouze skrze zjevení víry. Ve věku dětí jsme stále pod zákonem, i když de iure jsme pod milostí. Zákon je naším vychovatelem ke Kristu (Ga 4, 1-7), jehož účelem je nám dokázat, že my sami jsme k ničemu a z vlastních sil nedokážeme vůbec nic (*naším zákonem je Kristus [1K 9, 21], pozn. ZODu*).

Když jsme s Kristem zemřeli, jak bychom se ještě mohli o něco snažit nebo vyvíjet nějaké chtění, nebo činit nějaká rozhodnutí či předsevzetí, kromě víry. Čas, který budeme potřebovat pro naše vysvobození, je závislý na tom, jak brzy se vzdáme svého vlastního úsilí a jak brzy začneme místo toho Pánu a jeho Slovu evangelia jednoduše věřit. A protože zpočátku, ve věku dětí, ještě nemáme zjevení víry, musíme alespoň Pánu věřit, že nás naučí věřit a

vyznávat Mu to často v modlitbě víry. Cílem této víry je Kristus žijící a projevující se v nás a skrze nás (Římanům 15,17-18), za současného umrtvení našeho starého člověka. To je evangelium – Moc Boží ke spasení každému věřícímu.

– gregorios777 –

Granosalis, 01. července 2007

ZHOUBNÉ ÚČINKY DESÁTKŮ

Předmluva redakce

V roce 2006 vyšla v USA knížka, kterou napsal Dr. Rob Rogers. Samotný název a podtitulek zájemcům oznamuje o čem kniha je: *Kazatelsky řízené správcovství: 10 kroků jak motivovat sbor k biblickému dávání (Pastor driven stewardship: 10 steps to Lead Your Church to Biblical Giving)*. Kniha přišla se zárukou navrácení kupní ceny knihy každému, kdo použije 10 kroků k zefektivnění rozpočtu sboru a během pěti týdnů se nezvýší příjem nejméně o 10 %.

První kapitola knihy je výstižně nazvána: *Zlato skryté v církevních lavicích*. Není divu, že tato kniha vyvolala řadu reakcí a někteří poukazují na to, že jde o mistrovský trik, o klasickou manipulaci, jak vytáhnout z věřících co nejvíce finančních prostředků.

Jelikož v USA církve nedostávají od státu žádné podpory na platy nebo činnost církví (jen daňové úlevy dárčům), jsou tamní sbory zcela závislé na darech věřících. Vedení církve má za úkol řídit sbor tak, aby dostal všem finančním závazkům vůči věřitelům, jinak jim hrozí bankrot, jako komukoliv jinému, v platební neschopnosti. V posledních letech se rozpočty církví, obzvláště mega-církví, dostaly do závratných výšek a řada věřících má pochybnosti, zda je správné, aby církve měly tak vysoký rozpočet, aby se zadlužovaly jen proto, aby mohly budovat a provozovat luxusní sborová centra. Auto-

38 ZÁPAS O DUŠI

rův návod, jak financovat církev, přišel dříve, než hranice dalších možností financování „běžného života církvi“ začala ohrožovat současná ekonomická krize. Její dopad bude mít obrovský vliv na stav amerických církví a misijních programů.

A protože je sebefinancování církvi aktuální téma i u nás, podívejme se na několik oblastí, které mohou vést k manipulaci a špatnému hospodaření s prostředky, které věřící církvi svěřují. (Konec předmluvy)

Boží slovo učí, že Boží lid je mu vzácný a neměl by být nikdy zneužíván jako „zdroj nebo zboží“:

◆ **2 Petřův 2:3** *Budou se s vámi pokoušet chamtivě kupčit vymyšlenými řečmi, ale jejich odsouzení už dávno nezhálí a jejich záhuba nespí. (NBK)*

◆ **2 Petřův 2:3** *Ve své hrabivosti budou vám předkládat své výmysly, aby z vás těžili. Soud nad nimi je už připraven a jejich zhoubu je blízka. (Ekum)*

Autor v první kapitole neomalenež naznačuje, že „v církevních lavicích je skryto veliké bohatství, zlatý důl, který čeká na to, aby byl láskyplně vytěžen pro Kristovo dílo!“ Na neštěstí pro autora a v konci konců pro oběti, lehkověrné a důvěřivé ovce, jde o nebiblický způsob, jak z církevních lavic „dolovat a těžít“ dostatek finančních prostředků ve prospěch okázalého životního stylu kazatelů, jejich stavebních ambicí, bankovních splátek, které v konci konců mají pramálo společného se službou Božímu lidu. Tolik úvodem.

Cílené zneužívání Písma:

- *Instituce církve, tak jak ji známe dnes, je Novozákonní vzor. Dary přinášíme Bohu.*
- *Kazatelé mají věřící povzbuzovat, aby byly poslušnými správci svého majetku.*
- *Být dobrým správcem znamená, že věřící dává finanční příspěvky své církvi (sboru) pravidelně a obětavě.*

- *Odevzdávat nejméně 10 % svého příjmu (desátky) je to, co Bůh vyžaduje.*

Kázání, která vyzývají věřící, aby z povinnosti odevzdávali desátky by měla obsahovat stejné varování, jako léky, které mají stanovenou dobu účinnosti:

Varování: Doba platnosti tohoto poselství skončila v r. 30 našeho letopočtu. Pokud bude uplatňována po tomto datu, mohou se dostavit negativní vedlejší účinky: špatné svědomí, neschopnost žít před Bohem a ostatními lidmi podle pravd Nové smlouvy. Tyto dva účinky – zachování si dobrého svědomí a život v pravdě evangelia – vzbuzuje obavy, že desátkový systém může být škodlivý pro křesťanský život. Abychom vše lépe pochopili, je třeba nejdříve vyzkoumat důležitost a původ dobrého svědomí. Vycházíme ze skutečnosti, že my, kdo věříme Kristu, dříve než jsme byli naplněni Duchem svatým, jsme žili tělesně, stejně jako svět a nic nás nekvalifikovalo k tomu, abychom mohli žít „spravedlivě“, byli jsme pouze vykonavateli mrtvých skutků:

◆ *Z měšce sypou zlato a na váze odvažují stříbro, najmou si zlatníka, aby jim udělal boha a pak se hrbí a klanějí. (Iz 46:6)*

Žádný skutek nemohl uspokojit Boha:

◆ *Ti, kdo žijí v těle, se tedy Bohu líbit nemohou. (Ř 8:8)*

◆ *Jak je psáno: „Nikdo není spravedlivý, není ani jediný; nikdo nechce porozumět, Bůh nikomu nechybí. Všichni zabloudili z cesty, dočista se zkazili; není, kdo by konal dobro, není vůbec žádný.“ (Ř 3:10-12)*

Před Bohem jsme byli nečistí a veškeré pokusy a úsilí o ospravedlnění je v Božích očích „jako poskvrněný šat“. (Iz 64:5) Proto Bůh seslal svého Syna, aby nás z této beznadějné situace vykoupil skrze:

◆ *... krev neposkvrněného Krista, který sám sebe obětoval Bohu skrze věčného Ducha, očistí vaše svědomí od mrtvých skutků ke službě živému Bohu? (Žd 9:14)*

ZÁPAS O DUŠI 39

Sebeobětováním na kříži vystoupil Ježíš Kristus na nebesa, jako nejvyšší kněz, očistil naše svědomí od mrtvých skutků, připravil nás ke službě živému Bohu. Dosáhl toho, že:

- *Vzal na sebe naše hříchy (Žd 9:14),*
- *Očistil naše nečisté svědomí. Jeho krev nás nejen očistila od „mrtvých skutků“, ale očistila i hříchem poznamenané svědomí, abychom mohli radostně sloužit Bohu, ne z povinnosti a strachu, ale z lásky, jak se patří na Boží svaté.*
- ◆ *Kristus přece nepřišel do svatyně udělané rukama (jež je pouhým zobrazením té pravé), ale do samotného nebe, aby se za nás postavil před Boží tvář. Také tam nepřišel proto, aby se obětoval znovu a znovu, jako když velekněz každoročně vchází do nejsvětější svatyně s cizí krví (to by pak musel od stvoření světa trpět už mnohokrát), ale ukázal se teď na konci věků, aby svou obětí jednou provždy smazal hřích. (Žd 9:24-26)*

Hřích vždy zanechává stopy „špatného svědomí“, které nemůže žádný lidský kněz odstranit. Dokonce židovští velekněží, kteří každoročně přinášeli Bohu dary a oběti za hříchy lidu podle mojžíšových zákonů, následky hříchu, ani svědomí nemohli očistit, protože šlo jen o předobraz skutečného očištění:

- ◆ *V rámci toho dočasného podobenství se obětují dary a oběti, které však nikdy nemohou dokonale očistit svědomí toho, kdo se té bohoslužby účastní. (Žd 9:9)*

Proto je čisté svědomí naprosto nutnou podmínkou důvěrného vztahu člověka a svatého Boha:

- ◆ *Bratři, díky Ježíšově krvi teď máme svobodný přístup do té pravé svatyně tou novou a živou cestou, kterou nám otevřel skrze oponu, to jest jeho tělo. Máme také velikého kněze nad Božím domem, a proto přistupme s opravdovým srdcem, v plné jistotě víry, se srdcem očištěným od špatného svědomí a*

s tělem omytým čistou vodou. (Žd 10:19-22)

Ten, kdo nás očistí a zbaví špatného svědomí, nám také dá nové a opravdové srdce, které je zbaveno pocitů viny a strachu. Potom můžeme být v duchovním kontaktu s Bohem, důvěřovat mu a mít ujištění, že hříchy, které nás dříve od Boha oddělovaly, byly jednou a provždy odejmuty. Ve svém srdci sice můžeme souhlasit se zákonem, ale protože žijeme v těle, zákon hříchu nás vede ke stálému zápasu s hříchem:

- ◆ *Ve svém nitru radostně souhlasím s Božím Zákonem, ale ve svých údech vidím jiný zákon, který bojuje proti zákonu mé mysli a činí mě zajatcem zákona hříchu, který je v mých údech. Jak ubohý jsem člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto smrtelného těla? Děkuji Bohu – skrze Ježíše Krista, našeho Pána! Sám o sobě tedy svou myslí sloužím Zákonu Božímu, ale tělem zákonu hříchu. (Ř 7:22-25)*

Tento scénář vysvobození je výsledkem dynamiky mezi Zákonem a naší tělesnou přirozeností. Nová smlouva poukazuje na skutečnost, že:

- ◆ *Na základě skutků Zákona před ním nebude ospravedlněn nikdo; Zákon totiž přináší jen poznání hříchu. (Ř 3:20)*

Samotný Zákon není příčinou hříchu:

- ◆ *Co na to řekneme? Že Zákon je hřích? V žádném případě! Avšak nebýt Zákona, hřích bych ani nepoznal. (Ř 7:7)*

Moc hříchu je hrozná a nebezpečná:

- ◆ *Hroznou zbraní smrti je hřích a posilou hříchu je Zákon. Ale díky Bohu, který nám dává vítězství v našem Pánu Ježíši Kristu! (1K 15:56)*

Hřích má moc člověka nejen oklamat, ale i zničit:

- ◆ *Hřích se totiž chopil příležitosti, kterou mu to přikázání skýtało, oklamal mne a jeho pomocí mě zabil. Zákon je ovšem svatý, přikázání je svaté, spravedlivé a dobré. (Ř 7:11-12)*

40 ZÁPAS O DUŠI

Ten, kdo poznal zákon, má dvě možnosti – buď bude dál sloužit hříchu, nebo začne poslouchat zákon. Zákon a hřích stojí proti sobě:

- ◆ *Když přišel Zákon, provinění se rozmnožilo, ale kde se rozmnožil hřích, tam se ještě více rozmnožila milost! Proto tak jako hřích vládl ve smrti, milost teď skrze spravedlnost vládne k věčnému životu skrze našeho Pána, Ježíše Krista. (Ř 5:20-21)*

Tam, kde se rozmnožil hřích, tam působí milost:

- ◆ *Hřích už nebude vaším pánem, protože nejste pod Zákonem, ale pod milostí. (Ř 6:14)*

Protože má zákon tak obrovskou moc vyprovokovat hřích. Odevzdávání desátek nás uvádí do mentální poslušnosti mojžíšovskému zákonu, který nikdy nebyl a nemůže být cestou, jak získat čisté svědomí. Bez čistého svědomí, nám hrozí, že utrpí naše víra i náš vztah k Bohu. Apoštol Pavel nás varuje: Kdo zahodí „víru a dobré svědomí, může ztroskotat ve víře.“ (1Tm 1:19). Pokud se budeme řídit podle některých veršů staré smlouvy, může na nás padnout strach z viny a prokletí, o němž hovoří Písmo:

- ◆ **Malachiáš 3:7-11** *Už za dnů svých otců jste se odchýlili od mých nařízení a nedbali jste na ně. Navraťte se ke mně a já se navrátím k vám, praví Hospodin zástupů. Ptáte se: „Jak se máme vrátit?“ Smí člověk okrádat Boha? Vy mě okrádáte. Ptáte se: „Jak tě okrádáme?“ Na desátcích a na obětech pozdvihování. Jste stíženi kletbou proto, že mě okrádáte, celý ten pronárod! Přinášejte do mých skladů úplné desátky. Až bude ta potrava v mém domě, pak to se mnou zkuste, praví Hospodin zástupů: Neotevřu vám snad nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnání? A bude po nedostatku. Kvůli vám se obořím na škůdce, aby vám nekazil plodiny země, abyste na poli neměli ne-*

plodnou vinnou révu, praví Hospodin zástupů.

Kdo by si nepřál mít jistotu Božího požehnání, obzvláště když je na dosah ruky? I kdybychom desátky odevzdávali dokonale, v naději, že od Boha získáme požehnání a „bude po nedostatku“, přes všechna požehnání, čisté svědomí nezískáme. Ti, kteří se ze všech sil snaží plnit příkazy a podmínky Staré smlouvy a nepřestoupí Boží přikázání, nemohou získat v Božích očích dokonalost. (viz Dt. 26:13-14)! Příčinou našeho spasení není náboženské dodržování zákona, desátek, obětí pozdvihování, ani přinášení chrámových obětí. Díky Nové smlouvě jsme se stali tím, čím jsme, z milosti Boží. Jsme „účastníky nové bohoslužby, nemusíme přinášet povinné dary a oběti, protože jsme byli jednou provždy očištěni od hříšného svědomí (Žd 10:2,14). Bůh sám rozhodl a prohlásil Starou smlouvu zákona za překonanou; ve své milosti ji naplnil v Nové smlouvě milosti. Jak sám říká:

- ◆ *... „a tehdy se slituji nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy a zločiny už nikdy nevzpomenu.“ Když tedy Bůh mluví o nové smlouvě, prohlašuje tu první za starou; a to, co stárne a chátrá, nutně zaniká. (Žd 8:12-13)*

Bůh se rozhodl a obětoval svého Syna za naše hříchy a zločiny:

- ◆ *neboť jedinou obětí přivedl ty, které posvěcuje, k věčné dokonalosti. Totéž nám dosvědčuje i Duch Svátý. Nejdříve totiž řekl: „Toto je smlouva, kterou s nimi po těch dnech uzavřu, praví Hospodin: Své zákony vložím do jejich srdce a vepíši jim je do mysli,“ a potom dodává: „Na jejich hříchy a zločiny už nikdy nevzpomenu.“ Tam, kde jsou hříchy odpuštěny, nejsou už za ně potřeba oběti. (Žd 10:14-17)*

Proto desátky a vědomí hříchu nemůže být v souladu s „čistým svědomím“ těch, kteří žijí pod Boží milostí. Všimněte si, jak Pavel charakterizuje cíl víry,

ZÁPAS O DUŠI 41

kteřý není výsledkem dodržování přikázání, ale výsledkem milosti evangelia:

- ◆ *Cílem přikázání je přece láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry. (1Tm 1:5)*

Pakliže plně nedoceníme důležitost „čistého svědomí“, budeme bloudit; naše víra zůstane zaměřena na různá nařízení a dodržování zákona. Taková víra mívá svůj cíl! Proto musíme vědět komu je zákon určen:

- ◆ *Někteří ale z této cesty zbloudili a uchýlili se k prázdnému tlachání. Chtěli by být učitelé Zákona, přitom ale vůbec nechápou, co říkají, ani na čem trvají. Víme, že Zákon je dobrý, pokud se dobře užívá. Je třeba mít na paměti, že **Zákon není určen pro spravedlivého**. Vztahuje se na zločince a buřiče, na bezbožné a hříšné, na bezvěrce, na ty, kterým není nic svatého, na otcovrahy, matkovrahy a vrahy vůbec, na smilníky, zvrhlíky, obchodníky s lidmi, na lháře, křivopřísežníky a na všechno ostatní, co je v rozporu se zdravým učením podle slavného evangelia požehnaného Boha, které mi bylo svěřeno. (1Tm 1:6-11)*

Pokud tedy uslyšíte někoho hřímat, že ten, kdo neodevzdává desátky okrádá Boha, nepochopil podstatu evangelia, ani neví komu je zákon určen! Až vám bude někdo tvrdit, že desátky jsou pro věřící závazné, můžete si být jisti tím, že nejde o evangelium, ale o částečný návrat k zákonům judaismu, které nemohou nikoho spasit!

Zákon nám nedovoluje žít podle pravdy evangelia

Křesťané, kteří nejsou zakotveni ve smlouvě milosti a svobodě evangelia, mohou být nepříznivě ovlivněni, když jsou vyučovani, aby se řídili různými nařízeními mojžíšovského zákona. Do této kategorie patří samozřejmě otázka desátek, desatera, dodržování sabatu a dalších. Apoštol Pavel v listu Galatským zdůrazňuje, že jsme k evangelium povoláni Kristovou milostí, obřízkou srdce, ne těla. Vyzývá věřící, aby se

nenechali znepokojovat těmi, kteří kládou věřícím nejrůznější překážky (Ga 1:7; 5: 7,10) z domény židovských zákonů. Lehkověrným a naivním svatým Pavel vysvětluje, že ti kazatelé a učitelé, kteří trvají na dodržování judaistických zákonů, odvádějí lid od pravdy evangelia. Říká jim:

Odchýlili jste se od Boha:

- ◆ *Žasnu, jak rychle se uchylujete od Toho, který vás povolal Kristovou milostí, k jinému evangelium. (Ga 1:6)*

Stali jste se před Bohem „viníky“:

- ◆ *Kdybych znovu stavěl, co jsem předtím zbořil, usvědčoval bych sám sebe jako viníka. (Ga 2:18)*

Odmítáte Boží milost:

- ◆ *Spočívá-li totiž spravedlnost v plnění Zákona, potom Kristus zemřel zbytečně. (Ga 2:21)*

Kristova smrt ztrácí význam:

- ◆ *Všichni, kdo spoléhají na skutky Zákona, jsou ale pod prokletím, neboť je psáno: „Proklet buď každý, kdo neplní a nedodržuje vše, co je zapsáno v knize Zákona.“ (Ga 3:10)*

Vracíte se zpět do otroctví, pod jeho zákona:

- ◆ *V této svobodě, do níž nás Kristus vysvobodil, pevně stůjte; nenechte se znovu zapřáhnout do otrockého jha. (Ga 5:1, Ga 2:4; 4:9)*

Kristus je vám k ničemu:

- ◆ *...dáte-li se obřezat, Kristus vám nebude k ničemu! (Ga 5:2)*

Stali jste se špatnými dodržovateli (dlužníky) zákona:

- ◆ *Každému, kdo se chce dát obřezat, znovu potvrzují, že musí dodržovat celý Zákon. (Ga 5:3)*

Žijete pod zákonem, který byl Kristem překonán:

- ◆ *Když tedy Bůh mluví o nové smlouvě, prohlašuje tu první za starou; a to, co stárne a chátrá, nutně zaniká. (Žd 8:13)*

Pravdou je, že Stará smlouva byla naplněna – nahrazena lepší smlouvou;

42 ZÁPAS O DUŠI

levitští kněží obětovali dary podle Zákona. Bůh obětoval svého syna podle svého svrchovaného záměru, pro nás tedy platí Kristovo evangelium, Boží spravedlnost a zákon milosti. Tím, že trváme na platnosti části zákona, vlastně říkáme, že „stará smlouva“ trvá a řídíme se příkazy tohoto zákona.

Evangelium je o Boží moci, ne o nařízeních zákona:

- ◆ *Nestydím se za Kristovo evangelium – vždyť je to Boží moc ke spasení každého, kdo věří, předně Žida, ale i Řeka. V něm se totiž zjevuje Boží spravedlnost z víry k víře, jak je psáno: „Spravedlivý pak bude žít z víry.“ (Ř 1:16-17)*

Ježíš Kristus se v poslušnosti ponížil až k smrti:

- ◆ *Vypadal jako jiní lidé, ponížil se však a byl poslušný, a to až k smrti, k smrti na kříži. (Fp 2:8)*

Evangelium nám ukazuje Boží slávu:

- ◆ *Proto jej Bůh povýšil nade všechno, jméno nad každé jméno mu daroval, aby před jménem Ježíš každé koleno kleklo – všech, kdo jsou v nebi, na zemi i v podzemí, a každý jazyk aby vyznal ke slávě Boha Otce, že Ježíš Kristus je Pán. (Fp 2:9-11)*

Jestliže je Kristus vyvýšen skrze kříž, který oslavuje Boha Otce, jak mohou věřící oslavovat Boha a Ježíšovu smrt skrze zákon, který zastaral a jako nepotřebný zanikl? Tím, že připisují zákonu desátek důležitost jako součásti oslavy Boha, odvracejí pozornost od Kristova ukřížování. Současně upírají Bohu slávu, protože povinné (zákonem dané) desátky Kristovu obět znehodnocují. Klíčová podmínka spasení spočívá ve správném poznání obsahu a cíle evangelia. Písmo říká, že zákon a Boží spravedlnost jsou dvě různé roviny. Jejich správné pochopení má dalekosáhlé následky:

- ◆ *Nyní je však mimo Zákon zjevena Boží spravedlnost, kterou Zákon i Proroci dosvědčují – Boží spravedlnost, jež skrze víru v Ježíše Krista*

přichází ke všem a na všechny, kdo věří. (Ř 3:21-22)

Základem evangelia je Boží svrchovanost a spravedlnost, která patří pouze jemu. Nejsme a nemůžeme být spaseni na základě dodržování zákona. Spasení jsme protože jsme se stali z Boží vůle dědici zaslíbení. Kdyby se stali dědici lidé Zákona, byla by víra zmařena a zaslíbení zrušeno. On jediný poskytuje dar víry a spasení každému, kdo byl spolu s Kristem ukřížován a věří v Jeho vzkříšení. To znamená, že ospravedlnění přichází z Božího milosrdenství a rozhodnutí, ne z naplňování zákona:

- ◆ *Zákon přináší hněv; vždyť kde není Zákon, není přestupek. Zaslíbení ovšem vychází z víry, aby se řídilo milostí, aby bylo zaručeno všemu semeni – nejen přívržencům Zákona, ale také následovníkům Abrahovy víry. Ten je otcem nás všech. (Ř 4:13-16)*

První smlouva měla zcela jiný základ a nebylo na ní nic mimořádně důležitého, co by se týkalo ospravedlnění skrze víru! Apoštol Pavel znovu opakuje, že zákon a milost se navzájem vylučují:

- ◆ *... Zákon před Bohem nikoho neospravedlní, je zřejmé z toho, že „Spravedlivý bude žít z víry.“ V Zákoně ovšem nejde o víru, ale o skutky: „Člověk, který je pln, z nich bude žít.“ Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona, když se stal prokletím za nás ... (Ga 3:11-13)*

Písmo rovněž varuje, že vynucování i malé části zákona je návrat ke staré smlouvě, čímž se znehodnocuje evangelium čisté milosti. Apoštol Pavel nám obrazně říká:

- ◆ *Trocha kvasu nakvasí celé těsto! Jsem si o vás v Pánu jist, že se nenecháte přesvědčit; ten, kdo vás ale ponouká, neujde soudu, ať je to kdokoliv. (Ga 5:9-10)*

Prokvasit milost zákonem a skutky v konci konců znehodnocuje pohled na Boží dar víry, ospravedlnění a duchovní požehnání v Kristu. Nezapomínejme,

že církev se zrodila na základě zaslíbení milosti, ne skrze dodržování zákona. Lepší cesta dávání, než odevzdávání desátků, je cesta, která je v souladu s Kristovým přikázáním vzájemné lásky, která nevyklučuje finanční štěrnost. Máme se milovat navzájem tak, jako Kristus miloval nás. O tom je nová smlouva milosti:

◆ *Ježíš mu řekl: „Miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ To je první a největší přikázání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ V těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci. (Mt 22:37-40)*

Dříve než opustíme tuto část škodlivých účinků, je důležité, abychom pozorně rozlišili mezi vinou těch, kdo něco takového vyučují a těmi, kdo byli špatně vyučeni. Nemám pochybnosti o tom, že mnoho věřících odevzdává desátky, protože je to od nich vyžadováno. Jejich dary jsou Bohu milé, pokud jsou dávány ze skutečné lásky a z touhy srdce sloužit Bohu. Vše, co činíme, máme konat pro Boží slávu. Vše máme naplňovat především pro ty, kteří jsou „slabí ve víře“, proto by nás neměly rozdělovat různé názory na určité etnické nebo náboženské zvyklosti. Nezapomínejme, že Bůh přičítá spravedlnost každému, bez skutků. Když takový věřící vzdává Bohu dík, je bez viny.

◆ *Blaze tomu, kdo se sám neodsuzuje za to, co schvaluje. (Ř 14:22b)*

Takový věřící může zachovat to nejdůležitější, čímž je čisté svědomí. Když však plníme nařízení zákona, abychom sami sebe před Bohem ospravedlnili, abychom si zasloužili Boží požehnání, abychom se vyhnuli Božímu hněvu, vzdalujeme se od samotné podstaty víry:

◆ *Zbavili jste se Krista, vy všichni, kdo se ospravedlňujete Zákonem; odpadli jste od milosti! (Ga 5:4)*

Pokud se týká těch kazatelů a v Písmo věřících učitelů, kteří vyučují nepravdy, nemohu o nich říci nic laskavého. Po-

kud nutí věřící, aby odevzdávali desátky, jde o zjevné znepokojování svědomí a nepatřičný nátlak. Jejich snaha využít evangelium, aby se naplnila církevní pokladna, není motivace pravdy a lásky, ale nepatřičná forma nátlaku. Tragédií takových metod je skutečnost, že finanční prostředky vyždímané z věřících na taktikách dodržování „Božího zákona“, mají pramálo společného se skutečnou péčí o potřeby Božího lidu. Navíc, tento škodlivý způsob vymáhání desátků často představuje vážné plýtvání finančními prostředky svatých.

Prvotní církev neznala a nepoužívala nátlakové taktiky, ani rozpočtovou lehkomyšlnost. Není to fascinující, že naši předkové dokázali vírou rozšiřovat evangelium, aniž měli nákladný rozpočet na dosažení cíle? Potřeby, které kolem nich byly, za velkolepého působení Ducha svatého, byly naplňovány formou obětavého sdílení se z milosti podle principů evangelia novosmluvních darů a dávání.

V dalším oddílu uvidíme, že bude vše v nejlepším pořádku, když jako dospělé děti Boží rodiny budeme dobrovolně a radostně odevzdávat jakýkoliv podíl z našich příjmů, podle potřeby bližních nebo tak, aby mohlo být evangelium šířeno do celého světa.

Na rozdíl od desátků Starého zákona smlouvy, Nová smlouva neurčuje povinné procento, ale je založena na dobrovolnosti, od srdce:

◆ *Proto se učedníci rozhodli, že každý podle svých možností pomůže bratřím v Judsku. (Skutky 11:29)*

◆ *V první den týdne nechť každý z vás dá stranou, co může postrádat, aby sbírka nezačala teprve tehdy, až k vám přijdu. (1K 16:2)*

Ten, kdo soucítí s bližními, kdo vnímá potřeby a možnosti šíření evangelia lásky, dává stranou bez říkání a výzev. Jde o spontánní reakci na potřeby druhých, tak jak přicházejí; podmínkou není pravidelnost ani častost. Částka dávání není určena tím, kdo dává, ale tím, kdo v srdci dárce působí:

44 ZÁPAS O DUŠI

- ◆ *Každý at' dává podle toho, jak se ve svém srdci předem rozhodl, ne s nechutí ani z donucení; vždyť „radostného dárce miluje Bůh“. Bůh má moc zahrnout vás všemi dary své milosti, abyste vždycky měli dostatek všeho, co potřebujete, a ještě vám přebývalo pro každé dobré dílo, ... (2K 9:7-8)*

Dary a sbírky mají být určeny a rozděleny k určitým potřebám. Naléhavé potřeby mohou mít nejrůznější charakter. Motivací k štědrosti není naděje hmotného požehnání nebo Božího prokletí; jde o to, co cítíme v srdci, podle vzoru našeho Pána a Spasitele:

- ◆ *Znáte přece štědrost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli. (2K 8:9)*

Nová smlouva uvádí tři příklady sbírek:

(1) Věřícím, kteří se právě nacházejí v nouzi.

(2) „Starším“ a pocestným, jako jsou evangelisté, misionáři, zakladatelé sborů, kteří nemohou vykonávat své povolání, protože se věnují službě.

(3) Každému, kdo zkříží vaši cestu a je v nouzi. Vzpomeňte na dobrého samaritána. Dávání podle principů Nové smlouvy přináší úžasné výhody. V první řadě jde o praktický příklad křesťanské lásky; můžeme si být jisti, že štědrost, která vychází z rozhodnutí srdce, přináší radost a požehnání, o němž nás ujišťuje sám Kristus:

- ◆ *Tím vším jsem vám ukázal, že máme takto pracovat, pomáhat slabým a mít na paměti slova Pána Ježíše, který řekl: „Blaze tomu, kdo dává, ne tomu, kdo bere.“ (Sk 20:35)*

Za druhé, nerovnost a potřeby ve společenství věřících mohou být mírněny v rámci obecenství:

- ◆ *Nejde o to, aby se jiným ulehčilo a vy byli přetížení, nýbrž abyste na tom byli stejně: váš přebytek pomůže nyní jejich nedostatku, aby zase jindy jejich přebytek přišel k dobru vám ve vašem nedostatku; tak nastane vyrovnání, ... (2K 8:13-14)*

Za třetí, Kristova láska manifestována skrze štědrost věřících bude připomínat obdarovaným, že je jim projevována nezištná láska a péče, která by měla naplňovat jejich srdce a mysl vděčností Bohu:

- ◆ *Vším způsobem budete obohacováni, abyste mohli být velkoryse štědrí; tak povzbudíme mnohé, aby vzdávali díky Bohu. Neboť služba této oběti nejen doplňuje, v čem mají bratří nedostatek, nýbrž také rozhojňuje díkyvdání Bohu: Přesvědčení touto vaší službou budou slavit Boha za to, jak jste se podřídili Kristovu evangeliu a jak štědre se projevuje vaše společenství s nimi i se všemi. (2K 9:11-13)*

Závěrem:

Nová smlouva věřícím ukazuje lepší cestu, než je pouhé dodržování litery zákona:

- ◆ *Avšak Ježíš dosáhl vznešenější služby, právě tak jako je prostředníkem vyšší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních. Kdyby totiž ta první smlouva byla bez vady, nebylo by třeba připravovat druhou. (Žd 8:6-7)*

Iniciativa vycházející z Kristovy lásky nikoho k ničemu nenutí. Míru štědrosti určuje stav našeho srdce; láska k bližnímu se projevuje jako sdílení toho, čím nás Bůh obdařil.

Jak tedy máme dávat?

Kolik máme dávat, jak často a komu? Způsob dávání není definován nařízením, ale Kristovým příkladem. Takže kolik, komu, kdy, jak často není určeno zákonem, ale tím, jak nás vede Duch svatý. Jde o svobodné a ochotné rozhodnutí podle Bohem nám propůjčené milosti. Těžko najdeme lepší vyjádření principu dárcovské štědrosti, než jak jej vyjádřil apoštol Pavel:

- ◆ *... a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a obět', jejíž vůně je Bohu milá. (Ef 5:2)*

ZÁPAS O DUŠI 45

Otázky a odpovědi:

- Mohu odevzdávat 10 % příjmu, když chci?

Každý má svobodu odevzdávat kolik chce, ale proč právě 10 %? Proč ne 5 %, 20%, nebo 50 %? Jak si můžeme být jisti, že právě 10 % bude stačit na potřeby bližním? Není právě tato částka nepravou „zárukou“ Božího požehnání a splnění povinnosti?

- Není snad pravidelnost sbírek určena v 1. Korintským 16:2?

◆ *V první den týdne necht' každý z vás dá stranou, co může postřádat, aby sbírka nezačala teprve tehdy, až k vám přijdu.*

Tato pasáž popisuje konkrétní dar určený trpícím v Jeruzalémě. Nic nenažnačuje, že pravidelné sbírky byly vykonávány vždy během shromáždění věřících. Pavel pouze připomíná, že by bylo lepší, kdyby byla sbírka připravena dříve, než on sám přijde. Sběrka, o níž se Pavel zmiňuje, nebyla určena místnímu sboru, ale křesťanům, kteří trpěli nouzí. Současné praktiky pravidelných sbírek během Bohoslužby mohou některé věřící zahanbovat.

- Měl bych pomáhat nevěřícím, kteří trpí nouzí?

Na tuto otázku odpovídá Písmo:

- ◆ *A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry. (Ga 6:10)*

Jinými slovy potřeby jednotlivců z rodiny víry mají být naší prioritou. Na druhé straně příklad Samaritána (viz Lk 10: 29-37) je výmluvným dokumentem, o tom, že bychom neměli ignorovat potřeby ostatních, kteří jsou v nouzi nejen kolem nás, ale i ve vzdálených místech. Učme se naslouchat vedení Ducha svatého; podle hnutí srdce a myslí poznáme, kdo a kde se očekává naše angažovanost a pomoc. Dávat máme s radostí, ne z povinnosti.

- Odevzdával jsem pravidelně desátky po léta. Co mám dělat teď?

Především je třeba aby se každý zamyslel proč, komu a kolik dává. Každé obcenství má své rozpočty, které je

třeba naplňovat a měli bychom se na nich společně podílet podle svých možností. Mějme oči a uši otevřené, nestací pouze plnit anonymně svoji povinnost a současně zanedbávat potřeby bližních. Neochuzujte sami sebe o potěšení a radost z toho, že můžete prokázat dobrodiní někomu, kdo jej neočekává:

- ◆ *Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí. (Mt 6:3-4)*

- Jsem zadlužený, sotva stačím splácet dluhy. Musím přispívat církvi?

V žádném případě! Rozhodně ne finančně. Kdo se zadluží, nerozumně nebo pod tíhou okolností, musí nejdříve splatit dluhy. Nová smlouva učí:

- ◆ *Nikomu nebuďte nic dlužni, než abyste se navzájem milovali, neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil zákon. (Ř 13:8)*

Někteří kazatelé učí, že desátky jsou na prvním místě; Bůh pak člověka odmění za věrnost. Mají věřit tomu, že Bůh zajistí dostatek prostředků k zaplacení dluhu. Pokud přestanete splácet hypotéku, banka nebude chápavě čekat, až se stane zázrak. Peníze, které chcete někomu dát, vám musí nejdříve patřit, jinak nedodržíte smlouvu, kterou jste uzavřeli s věřiteli.

- Jsem v obtížné finanční situaci. Jak mohu pomoci ostatním, kteří také finančně strádají?

Pokud se nacházíte v těžké finanční situaci a nemůžete finančně přispívat, peníze nejsou jediné, co můžete dát nebo obětovat. Můžete být užiteční pomocnou rukou, radou, modlitbou, povzbuzením – vždy se najde způsob, jak můžete bližního potěšit. Bohu nezáleží na velikosti našeho daru, ale na motivu. Nepromeškejme zbytečně ani jednu příležitost, kterou před sebou každý den máme. Životní styl štedrosti, který je motivován milostí a Duchem Božím je neopakovatelnou příležitostí k mnohému požehnání nejen pro obdaraného, ale i samotného dárce.

46 ZÁPAS O DUŠI

– *How Shall We Then Give?* –
Searching Together, 2006/Vol. 34
Redakčně krácený překlad

NAPSALI JSTE NÁM

* Sestro a bratře Steigerovi,
prosím Vás o opětovné zasílání časopisu Zápas o duši. Odhlásil jsem ho v r. 1999, protože jsem byl tehdy nespokojen s jeho obsahem. Úplně jsem vynechal vlastně jen několik čísel a začal se k němu vracet. Pravidelně mi ho půjčuje bratránek František. Často uvažuji o tom, zda Vám napsat, abyste mi ZOD opět zasílali, abych si ho mohl opět zakládat. Nicméně půjčování si časopisu má také své kouzlo.

Ale některé články z vydání října 2008 mě potěšily natolik, že to již nechci dále odkládat – prosím Vás, abyste mě opět zařadili zpět do evidence odběratelů a poslali mi, jestli je to možné, i toto říjnové číslo.

S vděčností Váš
– Jaroslav P. –

* Poděkování

... nechtěl jsem vás obtěžovat a říkat si o pár starších čísel ZODu k připomenutí si již čtených článků. Početl jsem si a opět se zhrzil, jak člověk zapomíná.

U některých textů jsem si podle názvu pamatoval, že jsou dobré, a třeba i ústřední myšlenku, ale další z myšlenek jsou pryč, třebaže jde o věci čtené třeba jen před rokem. A tak článek, který potěšil před rokem, povzbudí po roce znovu, což je dobrá stránka zapominání.

Děkuji za ZODY 2007 a 2008. Soli Deo Gloria.

– Jaroslav Plecháček –

* ... jste velice milí a děkuji za informaci; musím lépe číst a sledovat. Já jsem vám v té první zprávě děkovala za vaši službu, jak to vlastně dělá každý, kdo vás čte. Jste nám přino-

sem. Já jsem s vámi už od počátku 90. roku, tehdy jsem různě množila váš časopis a pak rozdávala lidem v Českých Budějovicích na vás kontakty. Časopis šel z ruky do ruky, tehdy nebyl ještě internet. Dnes jsou v církvi nejrůznější problémy, ohledně desátků i členství v církvi. ... Díky za Boží milost, že nám otvírá průduchy nebeské, aniž bychom museli dle SZ za to zaplatit, či si to nějakým způsobem zasloužit jako děti Nejvyššího Krále. Četla jsem o Historii desátků a to mne ještě více utvrdilo v mém přesvědčení. Stejný problém mám i s členstvím v církvi, kde jsem byla 16 let členem a vedoucím skupiny, která se rozrostla v další skupiny. Členství se během asi 13 let obnovovalo vždy s nástupem nového pastora, s novým ustanovením, a teď dokonce i názvem církve. Nevím proč bych měla znovu podávat přihlášku do členství, když už členem jsem. Dopadlo to tak, že ti, kteří se nestali novými členy, jsou považováni za zahříváče židli, a za ty se náš pastor nemodlí, protože nejsou z jeho stáda. Mám ty, kteří tam jsou ráda a nechci odejít, protože jsem byla u jejího vzniku, moje srdce je tam, ale je mi líto všech, kteří tam jako nečlenové přicházejí, hledají své místo, kde by spočinuli, ale odcházejí, obvinění ve svém srdci, že tam vlastně nemají co dělat. Ať jdou odkud přišli, do svých církví. Nerozumím tomuto jednání, mám pastora ráda, znám ho z dob, kdy ještě nebyl kazatelem. Víím, že Boha miluje a nevím, co dělat dál. Odejít se mi nechce, protože v Č.B. není zatím žádná probuzená církev. Vždyť si můžete poslechnout kázání Církve dříve Slovo života, nyní Cesta života z 9.11. a 16.11. 2008. Je mi z toho všeho fakt velmi těžko, prosím o radu a modlitby. S úctou vaše

– Z. H., Č.B. –

* Přeji dobrý den,

asi před 3 roky jsem při četbě Písma našel spojení mezi následujícími verši:

ZÁPAS O DUŠI 47

- ◆ *Než přijde konec, bude toto evangelium o Království kázáno po celém světě na svědectví všem národům. (Matouš 24:14) a*
- ◆ *Spatřil jsem také jiného anděla, letícího středem nebe, který měl věčné evangelium, aby je kázal obyvatelům země – každému národu, kmenu, jazyku i lidu. (Zjevení 14:6)*

Mt 24:14 je mnohdy vykládán coby „barometr“ blížícího se konce, dokonce jsem slyšel statistiky o stavu evangelizace celé Země, které odhadují, kdy dojde evangelium do všech koutů světa. Dle těchto veršů rozumím, že svrchovaný Bůh má vše ve své moci a není závislý na lidské schopnosti šířit evangelium. Myslím si, že o nesení dobré zprávy hovoří jiné verše.

Ať Bůh žehná Vaší práci.

– Zdraví Vít Mosler –

* Dobrý den, pane Steigere,

Jako student apologetiky jsem při brouzdání na internetu za účelem stažení nějakých relevantních MP3 materiálů narazil na Vaše stránky. Chci Vám a Vaší ženě tímto velmi poděkovat za výsledek Vaší práce tam předložený... pro mne osobně je to velmi přínosné.

– Jiří Lemer –

* Milí v Pánovi, brat Steiger

niekoľko rokov som odoberala Váš časopis a vždy som sa veľmi tešila na nové číslo. Pomáhal mi v pestovaní lásky k Pánovi Ježíšovi, v duchovnom

rozhlade i pri hľadaní biblických pravd. vy ste boli so svojim časopisom pri mojom duchovnom zrode a pri učení Božej abecedy. Ani nevíete, ako veľa ste pre mňa urobili a ako veľmi som sa z Vašej služby tešila. Uverejnili ste i môj zvláštny zázračný príbeh uzdravenia z ťažkej vyše 20 ročnej závislosti Pánom Ježíšom Kristom. I teraz Vám ďakujem.

Som Vám nesmierne vďačná za Vašu prácu na duchovnom poli. Nech Vás Pán za všetku Vašu starostlivosť a túžbu po Božej pravde požehnáva. V súčasnosti sa i na Slovensku nachádzajú dobré kresťanské časopisy a som zastáncom toho, že radšej viac Biblie ako časopisov. Chodí mi domov toľko časopisov, že nemám kedy ich všetky poriadne čítať, rada i rozdáam, ale češtinu už ovládajú naši ľudia menej, mladší odo mňa české časopisy pre jazykovú bariéru nechcú. Ja však patřím ku generácii, ktorí vieme čítať česky a nerobí mi to najmenší problém. Bohu vďaka, lebo v češtine je mnoho vynikajúcich kresťanských kníh.

Len a len pre nedostatok času som nútená Vás poprosiť, aby ste mi už Zápas o dušu neposielali. I naďalej chcem sa za Vás modliť, žehnám Vám i Vašej práci.

Čo najskôr pošlem i finančný príspevok.

Ďíky, preji Vám oběma dobrý boj.

V láske Kristovej

– Dana Zubčáková z Krupiny –

JAK HOSPODAŘÍME?

V r. 2008 přispělo 813 domácích dárců a 8 cizinců:

Příjem (556.000 ČR + 114.000 CIZINA) 670.000

Provozní režie časopisu ZOD 376.000

Pořady, vysílání, technické vybavení,

internet, překlady, korektury,

cestovné, kancelářské výdaje atd. 250.000

Mzdy, daně, VZP, soc. dávky 186.000

Výdaje celkem: 812.000

Do roku 2009 -142.000

**Objednávky časopisu, knih, nahrávek a
případné připomínky adresujte na
<zod@hcjb.cz> nebo:**

Distribuce CZ

**HCJB – ZoD Distribuce
Pavel & Klára Steigerovi
Hošťálkova 1b
169 00 Praha 69 – Břevnov**

**Dobrovolné příspěvky můžete poslat poukázkou
Variabilní symbol je na Vaší etiketě**

Název účtu:
ZOD – HCJB World Radio
Číslo účtu:
KB Praha 1; Pobočka Pohořelec 22
96538621 / 0100

<http://www.hcjb.cz> nebo <http://www.reformace.cz>

Pokud máte přístup na webové stránky • Sledujte denní zpravodajství
z křesťanského světa • Můžete poslouchat nebo si stáhnout několik
set audio pořadů nejen z produkce HCJB, ale i z produkce TWR •
Přečtěte si všechny ZODY od roku 1989 • Přečtěte si desítky úvah •
Podívejte se na vznikající složku s elektronickými knihami •
Ve složce o Ekvádoru najdete mnoho zajímavostí •
Chystáme pro vás video a další novinky

**HCJB online vysílání na <<http://www.radio7.cz>>
každé pondělí a úterý od 8:30 do 9:00**

**HCJB online vysílání na <<http://www.lumen.sk>>
každou neděli od 10:45 do 11:00**

ZÁPAS O DUŠI © vydává ZOD – Zápas o duši, HCJB – World Radio
Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 69
Redaktoři Ing. Pavel a Klára Steigerovi, Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 69
Tiskne PBtisk s.r.o., Prokopská 8, 261 01 Příbram VI
Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ !**